

Møte onsdag den 17. april kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 72):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime (nr. 16)
2. Referat

Presidenten: Representantene Ursula *Evje* og Kenneth *Svendsen*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Finnmark fylke, Åshild Karlstrøm *Rundhaug*, har tatt sete.

Fra representanten Julie *Christiansen* foreligger søknad om permisjon torsdag 18. april for å delta i møte i Brussel etter invitasjon fra Atlantic Partnership Program.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Mette *Korsrud*, innkalles for å møte i permisjonstiden.
3. Mette *Korsrud* innvelges i Lagtinget for den tid hun møter for Julie *Christiansen*.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten foreslår at det velges to settepresidenter for Stortingets møter onsdag og torsdag – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresidenter.

Asmund Kristoffersen (A): Jeg foreslår Kjell Engebretsen og Ranveig Frøiland.

Presidenten: Kjell Engebretsen og Ranveig Frøiland er foreslått som settepresidenter. – Andre forslag foreligger ikke, og Kjell Engebretsen og Ranveig Frøiland anses enstemmig valgt som settepresidenter for dagens og morgendagens møter.

Statsråd Ansgar *Gabrielsen* overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

S a k n r . 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Kjell Magne *Bondevik* og statsråd Ansgar *Gabrielsen* vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klar til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Thorbjørn *Jagland*.

Thorbjørn Jagland (A): Jeg har et spørsmål til statsministeren.

Arbeiderpartiets fraksjon i utenrikskomiteen leverte i dag inn et forslag som går på å be Regjeringen opprette et folkefond for de palestinske flyktningene, der staten forutsettes å bidra med et betydelig beløp og folk invites til å gi sin skjerv. Vi må omsette folks harme over det som skjer i Midtøsten, til noe konstruktivt. Det kan ikke bli noen fred uten at det skapes en fremtid for de palestinske flyktningene. Spørsmålet har hele tiden vært det vanskeligste i forhandlingene, og skal det løses, må det internasjonale samfunn ta et ansvar. Vi står overfor den største internasjonale aksjon noensinne hvis dette skal løses. Norge må ta et ansvar for å bane vei for et slikt internasjonalt ansvar, og derfor fremmer vi dette forslaget. Det kan således lette partenes vei tilbake til forhandlingsbordet.

Jeg vil spørre om statsministerens holdning til dette.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Statsministerens og Regjeringens holdning til en økt innsats for palestinske flyktninger er positiv. Som kjent bevilger Norge allerede ganske betydelige midler over statsbudsjettet til arbeid blant og for palestinske flyktninger. Det er åpenbart, etter det som har skjedd i de siste ukene, at behovet har blitt svært mye større. Norge har som kjent formannskap i den såkalte giverlandsgruppen, hvor vi har tunge aktører inne, som EU, USA, Canada, Japan. Som formannskap skal vi nå etter planen stå som vert for en giverlandskonferanse her i Oslo i slutten av denne måneden. Da vil det etter mitt syn være helt naturlig å drøfte hvordan vi kan forsterke innsatsen for gjenoppbygging av de palestinske områder og ikke minst en innsats overfor palestinske flyktninger. Så en slik tanke om at Norge skal kanalisere noe av sine midler gjennom et fond, skal vi ta opp til en positiv vurdering og gjerne også drøfte med våre partnere i giverlandsgruppen. Det avgjørende er ikke formen på dette, det avgjørende er at det blir en gigantisk innsats overfor palestinske flyktninger, og jeg er helt enig med representanten *Jagland* i at flyktningsspørsmålet er ett av de helt sentrale for å legge grunnlaget for en forhåpentligvis varig fredsløsning i området. Først må vi nå få en våpenhvile, få Israel til å trekke seg ut av de palestinske områdene, palestinerne til i større grad å bekjempe terror og selvmordsaksjoner, og så må dette umiddelbart over i en politisk forhandlingsprosess, hvor flyktningsspørsmål, grensespørsmål, bosettingsprosjekt og ikke minst spørsmålene omkring Jerusalem blir de vanskeligste og avgjørende.

Thorbjørn Jagland (A): Jeg takker for et positivt svar.

Jeg er klar over at Norge allerede bevilger mye penger til det humanitære arbeidet inne i flyktningleirene, og at

vi også har bidratt betydelig til arbeidet for å bygge opp palestinske myndigheter og institusjoner og velferd i Palestina. Men dette dreier seg om hva som skal være flyktningenes fremtid utenfor leirene. Hvis man ikke får til en stor internasjonal aksjon for dette, vil fremtidige forhandlinger ikke kunne lykkes. Dette har vært det vanskeligste spørsmålet. Det internasjonale samfunn må ta på seg ansvaret for å løse dette, for ellers vil det for det første være vanskelig for partene å gå tilbake til forhandlingsbordet, og hvis de kommer til forhandlingsbordet, vil det igjen være vanskelig å løse dette spørsmålet. Norge kan her gå foran i å dra med seg de internasjonale samfunn for å gjøre en innsats når partene kommer tilbake til forhandlingsbordet – altså finne en løsning for flyktningene på annen måte enn å fortsette å leve i disse leirene.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Jeg er selvsagt enig i at målet er at flyktningene skal ut av flyktningleirene, for der er det en svært dårlig situasjon for mange av dem, og den har blitt ytterligere forverret gjennom det som har skjedd i den senere tid. Jeg er enig i at flyktningenes framtid nå på mer permanent basis blir ett av de viktige spørsmål.

Norge ønsker å gå foran og gjøre det representanten Jagland kalte «dra med seg de internasjonale samfunn», men vi er selvsagt helt avhengig av de tunge aktørene, som USA, EU, Japan, Canada og andre, både de som er med i Giverlandsgruppen, og de som ikke måtte være det. Selvsagt må FN helt sentralt inn, slik de også i dag er det i flyktningarbeidet. Dette synes jeg det er naturlig at vi nå drøfter når nettopp Giverlandsgruppen skal ha sitt møte i Oslo i slutten av denne måneden, for der er flere av de sentrale aktørene med.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Haakon Blankenborg.

Haakon Blankenborg (A): Eg forstår statsministeren slik at han er open for å stø eit forslag om eit folkefond for palestinske flyktningar med sikte på å bidra til ei løysing av problema i Midtausten. Vi ventar naturlegvis ikkje at statsministeren over bordet skal seie absolutt ja eller nei. Stortinget skal først behandle forslaget, og så går det til Regjeringa. Men det er viktig at statsministeren er open for forslaget. Det er også viktig at dette forslaget – om det skulle bli aktuelt – ikkje blir forseinka av andre prosessar, for eit slikt fond kan bli oppretta uavhengig av andre prosessar, f.eks. det som også skjer i Givarlandsgruppa. Det er derfor ingen grunn til at eit slikt initiativ skal bli liggjande og vente på andre initiativ og på stadig utsette møte.

Eg ser også det som statsministeren no seier, som ein vilje frå Regjeringa til å ta nye initiativ, og også til f.eks. å bidra aktivt til å støtte fredskoalisjonen mellom Israel og Palestina, og at det inntrykket som vart skapt sist veke av at Regjeringa er negativ til å stø denne koalisjonen, såleis er feil.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Det jeg synes er avgjørende når det gjelder den humanitære situasjonen og den mer permanente situasjonen for flyktningene, er at det blir en kraftig opptrapping av innsatsen for dem. Hvilken form dette skal få, synes jeg vi bør kunne komme tilbake til. Og skal det bli en virkelig dimensjon over dette, må vi også ha med oss andre, tunge aktører.

Men selv om Norge er et lite land, har vi faktisk betydd ganske mye i Midtøsten også når det gjelder den humanitære situasjonen, og det er jeg innstilt på at vi fortsatt skal gjøre. Vi må også ha en betryggende kontroll med de pengene som måtte bli bevilget, slik at de går til de formål de skal, enten det nå er til flyktninger eller andre humanitære formål blant palestinerne.

Den såkalte «peace coalition» har ikke vi noe imot. Vi har faktisk også kontakt med dem som er med i den. Et par av dem på palestinsk side var i Norge så sent som i november. Men det avgjørende nå for å få stanset voldshandlingene er å få et inngrep med dem som avgjør situasjonen på israelsk og palestinsk side, og da må vi også ha et inngrep med statsminister Sharon og hans regjering.

Presidenten: Bjørn Jacobsen – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørn Jacobsen (SV): Israel innleidde 29. mars ein kraftig offensiv mot ei rekkje palestinske byar. Samtidig blei desse byane stengde for journalistar og andre som kunne ha vitna om det som skjedde. Flyktningleiren i Jenin blei gjenstand for ein svært brutal militær operasjon som medførte eit høgt tal drepne og sára sivile. Frå israelsk side opplyser ein at om lag 200 blei drepne, mens ein frå palestinsk side meiner at opptil 800 blei drepne.

Eg vil spørje statsministeren om Regjeringa vil ta til orde for ei internasjonal gransking av desse forferdelege hendingane i Jenin.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Regjeringen er absolutt innstilt på at en skal sette all kraft inn på å finne ut hva som har skjedd i flyktningleiren i Jenin. Det ønsker Regjeringen å bidra til.

Det som nå er det umiddelbare behovet, er å få stanset voldshandlingene både fra israelsk og fra palestinsk side. Så må vi søke raskest mulig å finne ut hva som har skjedd av overgrep, ikke minst hva som har skjedd i forbindelse med flyktningleiren i Jenin, men også andre overgrep som måtte være gjort fra ulike sider. Men både for å få gjort dette og for å bygge opp igjen en tillit og en fredsprosess er vi helt avhengig av at det nå må inntre en våpenhvile. Det er punkt nr. 1. Hvis ikke, får vi ikke gjort noe av det andre.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Carl I. Hagen (FrP): Jeg har et spørsmål til statsministeren.

For noen dager sider uttalte sjefen for Kriminalpolitisen, Arne Huuse, at vi begynner å betale prisen for

innvandringspolitikken som har vært ført. Tidligere har Tromsøs politimester, Truls Fyhn, sagt at Norge er det ideelle tilholdssted for kriminelle utlendinger og potensielle terrorister. Tidligere politimester i Bergen, Rolf B. Wegner, har uttalt at narkotikapolitikken og innvandringspolitikken er i sammenheng. Reaksjonen fra justisministeren og Justisdepartementet er å ikke lytte til disse erfarne politilederne, men etter hvert å sette munnkurv på dem.

I dag står det i Dagsavisen:

«Nå vil justisministeren ta kontakt med politidirektør Ingelin Killengreen. Hun vil få beskjed om å stramme tøylen på politilederne.»

Jeg vil gjerne at statsministeren bekrefter at det fortsatt skal være en plikt og en rett for ledere i ytre etater i Norge å gi uttrykk for sine meninger, slik at velgerne får grunnlag for hvilke informasjon og synspunkter også regjering og storting får på omdiskuterte emner.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Selvsagt har de en rett til å ytre seg, og det er sagt helt klart fra Justisdepartementet – jeg viser bl.a. til intervju med statssekretær Holme i Dagsavisen – at det ikke er aktuelt å gi frittalende polititopper munnkurv. Men jeg registrerer også at Kripos-sjef Arne Huuse, ifølge Dagbladet i går, får liten støtte fra norske politimestere til sine nokså generelle og ubeskyttede uttalelser om sammenhengen mellom innvandringspolitikk og tragiske drap.

Jeg viser også til en klok lederartikkel i Aftenposten i dag som peker på at det ikke kan bevises at slike drap kunne ha vært unngått med en annen innvandringspolitikk. Og når en representant fra Fremskrittspartiet til og med begynner å gjøre undertegnede og andre navngitte politikere personlig ansvarlig for det som har skjedd, går en langt over streken. Slike utvekster i debatten hadde jeg håpet vi skulle unngå.

Men la det være helt klart: Regjeringen ser ytterst alvorlig både på dette enkelttilfellet og på at det er betydelig voldskriminalitet blant innvandrere. Vi sitter ikke passive og ser på dette. Vi har satt i gang og er i ferd med å sette i gang ytterligere tiltak, bl.a. å gi politiet adgang til å søke etter fingeravtrykk i utlendingsregisteret i forbindelse med etterforskning av kriminalsaker. En utvidet adgang for politiet til å visitere personer på offentlige steder og i kjøretøy er allerede forslått for Stortinget. Vi foreslår også å utvide strafferammen for å bære kniv på offentlig sted.

Jeg tror vi gjør klokt i å angripe disse spørsmålene aktivt, men også å søke å unngå overilte uttalelser og forslag hvis sidevirkninger også kan være svært uheldig.

Carl I. Hagen (FrP): La meg først slå fast at hadde Fremskrittspartiets innvandrings- og kriminalpolitikk vært ført, ville for øyeblikket – basert på opplysninger i media – minst én av de berørte sittet i fengsel og ikke vært ute og eventuelt hatt adgang til å delta i disse handlingene. Det er også sannsynlig at flere av de andre ikke ville ha befunnet seg i Norge. Litt av elementet i Frem-

skepartiets innvandringspolitikk er at mange av disse ganske enkelt ikke ville ha vært sluppet inn i landet.

Men mitt spørsmål dreide seg altså ikke om det, men det dreide seg om retten og plikten for ledere i ytre etater til å gi uttrykk for sine meninger. Lederen i justiskomiteen, Trond Helleland, har gitt uttrykk for at han ønsker munnkurv. Det står det samme i Dagsavisens oppslag i dag, at «nå vil justisministeren ta kontakt med politidirektør Ingelin Killengreen. Hun vil få beskjed om å stramme tøylen».

Jeg vil ha et generelt utsagn fra statsministeren om at både forsvarssjef, offiserer, overleger, rektorer og andre i ytre etater skal ha plikt til å si sin mening når det gjelder konsekvensen av den politikk regjering og stortingsflertall fører på alle områder.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Som jeg har sagt: Det er ikke aktuelt å gi verken Huuse eller andre munnkurv. Det svaret synes jeg nå representanten Hagen skal godta – når det er gitt av statsministeren.

Når det gjelder å uttale seg om politiske spørsmål, har selvsagt ingen i ytre etater noen plikt til det. Det er varsomhetsregler som gjelder i spørsmål som har med politiske forhold å gjøre. Vi akter ikke å gi dem munnkurv, men at en drøfter dette på generell basis med direktøren i Politidirektoratet.

Ellers tror jeg en skal være forsiktig med å si hvem sin politikk som kunne ha ført til hva. Vi vet f.eks. at de fleste voldshandlinger begås av berusede personer. En liberal alkoholpolitikk kan medvirke til dette. Fremskrittspartiet er for øvrig den fremste eksponenten for en slik politikk. Men jeg vil derved ikke stå her og beskyldte Carl I. Hagen eller andre navngitte personer for å være personlig ansvarlig for voldshandlinger. Det er å gå langt over streken.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP): Jeg opplever at statsministeren fortsatt ikke svarer på spørsmålet fra Carl I. Hagen. Det er åpenbart slik at statsministeren ikke vil gi lederne i ytre etater munnkurv, men samtidig fremkommer det altså at det Justisdepartementet ønsker å gjøre, er å stramme inn, gi noen en ripe i lakken. Og hvis det er slik at det er en forskjell på å stramme inn og å gi munnkurv, kunne det være svært interessant å høre statsministerens forklaring på hvor den forskjellen går. Det kan ikke være slik at man ønsker å sile informasjon for å unngå ubehagelige virkelighetsbeskrivelser fra ledere i ytre etater. Det må være slik at alle i vårt samfunn skal ha krav på den samme informasjonen. Uansett om det rammer aktuelle politiske debatter, uansett hvilke politiske partier som for så vidt får høre sannheten, uansett hvilke forhold det dreier seg om, bør alle, enten man er leder i offentlig eller privat sektor, ha rett til å delta i en offentlig debatt om viktige spørsmål.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Ja, vi har sagt at de har rett til det, og vi akter ikke å sette munnkurv på dem. Men det er selvsagt ingen plikt for enhver i en ytre etat å uttale seg om omstridte politiske spørsmål, slik det kunne høres ut fra representanten Hagen.

Det er uenighet også innenfor politiet om de omstridte uttalelsene som Kripos-sjef Arne Huuse har gitt. Det kom bl.a. til uttrykk i Dagbladet i går. Derfor er det nyttig at departementet og direktoratet har en dialog om grensedragningen mellom uttalelser av faglig karakter som er nyttig for oss politikere å få, og mer rent politiske utspill. Det er dette som ligger i det, verken mer eller mindre. Så da har jeg svart på spørsmålene fra både representanten Hagen og representanten Jensen.

Presidenten: Knut Storberget – til oppfølgingsspørsmål.

Knut Storberget (A): Problemet med siste dagers debatt er vel strengt tatt ikke det å sette munnkurv på noen. Men spørsmålet har utløst en tragisk og vanvittig debatt, hvor bl.a. Senterpartiet har foreslått et nærmest umulig og antakelig folkerettsstridig forslag om å ta statsborgerskapet fra folk, og ledende polititjenestemenn presterer utsagn som skader mer enn de gavner kampen både for integrering og mot kriminalitet.

Men det er grunn til å peke på at der innvandrere er representert i kriminalitetsstatistikken og der de er overrepresentert, gjelder det i stor grad unge menn i større byer som i liten grad har tilnærmet seg arbeidsmarkedet, og som også har en lav utdanning. Det er også grunn til å merke seg, som statsministeren var inne på, at de fleste voldsforbrytelser, 70–80 pst. av dem, også begått av etniske nordmenn, begås i alkoholrus. Og det er grunnlag for å spørre: Hva vil statsministeren bidra med for å sette dette på dagsordenen, og hva slags tiltak tenker Regjeringa seg i forhold til å gjøre noe med akkurat dette?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: La meg først si at jeg er helt enig med representanten Storberget i at dette er en tragisk sak. Ethvert drap, enten det begås av en med utenlandsk eller en med norsk opprinnelse – og det er tross alt de fleste drapene som begås av personer med norsk opprinnelse – er en tragedie i seg selv.

Vi setter spesielle tiltak inn i forhold til innvandrermiljøene, som jeg refererte til. I tillegg til det jeg refererte i mitt forrige svar, kan jeg også nevne at vi vil i vår legge fram en lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere fordi kommunene er et bedre verktøy i integreringsarbeidet, og vi vil ytterligere støtte frivillige organisasjoner som arbeider med dette. Vi vil også fremme en egen tiltaksplan for barn og unge med minoritetsbakgrunn, bl.a. for å hindre at de faller utenfor og havner i kriminelle miljøer.

Så er det et ubestridelig faktum at 70–80 pst. av alle voldshandlinger begås av berusede personer. Og det er ingen tilfeldighet at det er svært voldsutsatt i de strøk av Oslo hvor skjenkestedene ligger tettest, nemlig området rundt Rosenkrantz gate. Undertegnede har flere ganger

forsøkt å sette dette på dagsordenen og mane til en mer restriktiv alkoholpolitikk, og jeg vil gjerne gjøre det videre.

Karin Andersen (SV): SV deler oppfatningen om at det verste er ikke at noen uttaler seg om et tema. Problemet med Kripos-sjefens uttalelser er at de virker så utrolig ukvalifiserte både i forhold til underliggende etaters meninger om dette og i forhold til at en er ukjent med Regjeringens politikk.

Jeg vil bare nevne et eksempel, som også er referert i dagens Aftenposten, der det vises til den ransakingsmuligheten som politiet nå har fått når det gjelder bruk av kniv. Det viser seg at av 27 politidistrikter er det bare to, Oslo og Tromsø, som har benyttet seg av denne muligheten. Og når man har gjort bruk av den, har det vært meget vellykket. Man har funnet veldig mange våpen, og man har greid å renske bort det redskapet som kunne ha gjort at kanskje små krangler endte i store tragedier.

Hva vil statsministeren gjøre for at politiet får kjennskap til og bruker de virkemidlene de faktisk har fått?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Jeg er enig i at hvis det kan påvises at politiet ikke benytter de virkemidlene de nå faktisk har fått, må vi øke informasjonen om dette.

Som jeg sa i et tidligere svar, vil vi nå gi politiet adgang til å søke etter fingeravtrykk i utenlandsregisteret i forbindelse med etterforskning av kriminalsaker. Det er allerede foreslått for Stortinget en utvidet adgang til å vitere personer på offentlig sted og i kjøretøy for å avdekke våpen. Regjeringen foreslår også å utvide strafferammen for å bære kniv på offentlig sted og for å gripe til kniv under slagsmål. Jeg mener vi ved dette har skaffet, og vil skaffe oss, en del redskaper i bekjempelsen av voldskriminaliteten.

Når det gjelder drapssituasjonen i Norge, var det slik i fjor at av 38 personer som ble drapssiktet, var det ti med utenlandsk bakgrunn – altså ca. en fjerdedel med utenlandsk opprinnelse. Tre fjerdedeler var altså nordmenn.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Øystein Djupedal (SV): Jeg vil gjerne stille statsministeren et spørsmål.

NorWatch og Dagbladet har avslørt at norske oljekroner er investert i klasebombeproduksjon. Dette er det samme som SV på et tidligere tidspunkt påpekte, men som viste seg å være feil selskap. Nå er det påvist at General Dynamics, et amerikansk selskap, produserer sentrale komponenter til klasebomber – de samme klasebomber som ligger strødd i Afghanistan, og som norske mineryddere nå er stasjonert i Afghanistan for å bidra til å fjerne.

Stortinget har altså pålagt Regjeringen å arbeide for et internasjonalt forbud mot klasebomber – et pålegg jeg antar at Regjeringen følger lojalt. Jeg vil anta at de fleste vil mene at det er skammelig at norske oljepenger er investert i et selskap som produserer klasebomber. Min ut-

fordring til statsministeren er dermed følgende: Hva vil statsministeren gjøre for å hindre at denne typen investeringer treffer selskap hvis produksjon er i strid med det som er offisiell norsk utenrikspolitikk?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Samarbeidsregjeringen sørget for etter at den tiltrådte, å opprette et folkerettslig råd som er rådgivende for Finansdepartementet i slike spørsmål. Dette rådet ble bl.a. bedt om å vurdere et konkret selskap i Singapore i forhold til våre folkerettslige forpliktelser. En kom til at dette selskapet hadde investeringer via Petroleumsfondet som kunne innebære brudd på konvensjonen om antipersonell-/landminer som Norge er part i, og Finansdepartementet utelukker derfor dette selskapet fra Petroleumsfondets investeringsportefølje.

Videre har vi bedt rådet om å utrede hvorvidt vi kan utvide den såkalte uttrekksmekanismen til også å gjelde konvensjoner om menneskerettigheter, slik at hvis investeringer fra Petroleumsfondet kommer til firmaer som opptrer på en måte som er i strid med menneskerettighetene, vil vi kunne skaffe oss en mulighet til å trekke oss ut. Dette er nå under arbeid.

Når det gjelder den konkrete saken som representanten Djupedal nå viste til, har vi for det første bedt Norges Bank om å finne ut av de faktiske forhold. Som Djupedal helt riktig sa, ble det trukket opp en sak her i Stortinget tidligere som viste seg å gjelde feil selskap. For å være på den sikre siden vil vi nå undersøke de faktiske forhold først. Og hvis de faktiske forhold er slik som ting tyder på, vil vi be om en uttalelse fra Folkerettsrådet om det i henhold til gjeldende forskrifter for Petroleumsfondet er grunnlag for å trekke seg ut eller ikke.

Problemet når det gjelder klasebomber, er at vi foreløpig ikke har noen internasjonal konvensjon som forbyr slik produksjon, men det kan jeg forsikre at Norge arbeider for.

Øystein Djupedal (SV): Jeg er glad for svaret fra statsminister Bondevik, som i sin grunntone er positivt. Det eksempelet om landminer som statsministeren henviste til, var det jo også SV i sin tid som avslørte, at dette selskapet Singapore Technologies Engineering investerte i landminer.

Det dette viser, er den store svakheten ved oljefondets investeringsprofil. Man investerer først, og så har man et folkerettsråd som i etterkant kan se om investeringer er i strid med offisiell norsk utenrikspolitikk eller konvensjoner Norge er bundet av. Det er jo dette som stadig skaper pinlige avsløringer, f.eks. at oljefondet har investert tungt i Burma, et land som statsministeren selv har et stort personlig engasjement i. Vi er inne i mer enn ti, kanskje opp til så mange som 20 selskap, med investeringer på opp til 10–15 milliarder norske kr. Dette er heller ikke forbudt, men vi har fra norsk side advart private investorer mot å gå inn i Burma, mens statlige kan gjøre det. Det er dette som skaper problemer for oljefondet. Derfor vil min siste utfordring til statsministeren være: Vil det ikke være klokt å lage et regelverk som hindrer den typen investe-

ringer i forkant, og ikke et regelverk som det vi i dag har, at man kan trekke seg ut, i verste fall, i etterkant?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Jeg er enig i at det hadde vært ønskelig om man kunne få et regelverk som var operativt, til å hindre slike investeringer før de måtte skje, og ikke bare en uttrekksmekanisme som kan ta oss ut etter at de har skjedd. Dette arbeidet vi ganske intenst med under min forrige regjering ut fra det samme siktemålet som representanten Djupedal nå gav uttrykk for. Det viste seg i praksis å være ytterst vanskelig fordi Petroleumsfondets investeringer som kjent ofte går via andre fond og tar veien til selskaper og datterselskaper. Et regelverk som hindrer slikt i forkant, før det kommer til det endelige selskap hvor investeringen foretas, er i praksis ytterst vanskelig å håndtere.

Jeg har registrert debatten om at en del private fond mener å ha skaffet seg regelverk hvor dette er håndterbart, så jeg er villig til å se på det på nytt. Men det sporet vi nå går langs foreløpig, og som har tilslutning i Stortinget, er eventuelt å utvide grunnlaget for uttrekksmekanisme.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Marit Arnstad.

Presidenten vil for øvrig minne om at oppfølgingsspørsmålene bør ha relevans til hovedspørsmålet.

Marit Arnstad (Sp): Ja, det skal oppfølgingsspørsmålet ha.

Det er vanskelige vurderinger som foretas omkring oljefondet. Men eksemplet Burma og klasebomber er så avgjørende i forhold til den norske synlige og veldig sterke profil vi har hatt på disse områdene, og det blir vanskelig når den ene handlingen bidrar til å undergrave den andre.

Klasebomber er det nærmeste man kommer landminer. Både Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og SV førte en suksessfull kamp på 1990-tallet for å overtale den daværende arbeiderpartiregjeringen til å innføre et forbud mot landminer. Da ble det produsert ganske mange argumenter fra Arbeiderpartiets side om at dette var formalistisk og vanskelig lot seg gjennomføre, og at det på alle måter var vanskelig å ta klar stilling til, så det var ikke enkelt. Det er heller ikke dette spørsmålet. Men jeg håper vi kan stole på ikke bare at statsministeren vil overlate dette til et rådgivende organ, men at det også er nødvendig vilje hos Kristelig Folkeparti og statsministeren til å skjære gjennom (presidenten klubber).

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Ja, det er klart at det er Finansdepartementet og Regjeringen som til slutt tar standpunkt, ikke rådet. De gir oss et råd.

Når det gjelder klasebomber, er det riktig at en del av dem, nemlig den typen hvor det blir liggende igjen eksplosiver som kan utløses senere, kan komme nærmest landminer. Men så er det også en annen type klasebomber hvor det skjer en rekke umiddelbare eksplosjoner, og det er en type som ikke likner på landminer. Dette jobber

vi nå med i de aktuelle organene i Genève med sikte på en konvensjon mot forbud av den type klasebomber som er landmineliknende.

Ellers tror jeg at representanten Arnstad også husker fra den regjering vi satt sammen i, at å få til et praktisk regelverk for på forhånd å hindre slike investeringer, er ytterst vanskelig. Det strevde vår regjering med. Vi kom med et par forslag, og ett av dem ble avvist av Stortinget. Men jeg er villig til fullt ut på nytt å se på dette, for jeg har akkurat det samme engasjement som representantene Arnstad og Djupedal.

Presidenten: Tore Nordtun – til oppfølgingsspørsmål.

Tore Nordtun (A): Arbeiderpartiregjeringen foreslo en uttrekksmekanisme og fikk tilslutning til det – man skulle trekke ut investeringer som var i strid med internasjonale konvensjoner og avtaler.

Nå forstår jeg det slik at statsministeren vil gå videre med denne uttrekksmekanismen. Men er det ikke da slik at det her er viktig å gjøre et forarbeid, slik at man er i forkant?

Statsministeren gikk ganske høyt på banen for noen år tilbake og sa at det var enkelt å få et slikt regelverk på plass. Når kommer det nye regelverket for en mer aktiv uttrekksmekanisme, som statsministeren nå annonserer, og hvilken form vil det ha? For hovedsaken i dette må jo være at man her bruker føre var-prinsippet, slik at man ikke hele tiden kommer i etterkant, at det enkelte selskap blir tatt opp i Stortinget i etterkant, men at vi har et forebyggende regelverk.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Som representanten Nordtun nettopp sa, var det arbeiderpartiregjeringen, Nordtuns egen partiregjering, som kom til at man måtte håndtere dette via en uttrekksmekanisme. Og noen konvensjoner, bl.a. antipersonellminekonvensjonen, og så vidt jeg vet også den som gjelder kjemiske og biologiske våpen, er underlagt denne mekanismen.

Det vår regjering nå har satt i gang arbeidet med, er om man kan utvide dette til også å gjelde menneskerettighetskonvensjoner. Det utredes av dette folkerettsrådet. De har nå kommet med noe materiale om dette, og det skal underlegges behandling i Finansdepartementet og i Regjeringen. Materialet tyder på at det også her er en del vanskelige problemstillinger ute og går, men vi har en helt klar intensjon om å søke å nå fram. Jeg kan ikke gi datoen for når Regjeringen får sluttført dette arbeidet, men vi vil selvsagt gjøre det så raskt som det er mulig og forsvarlig.

Presidenten: Kjetil Bjørklund – til oppfølgingsspørsmål.

Kjetil Bjørklund (SV): Jeg finner det positivt at Regjeringen nå ser ut til å fokusere noe sterkere på de etiske sidene ved forvaltningen av oljefondet. Nettavisen siterte 12. april en representant for Regjeringen som uttalte at oljefondet bør forvalte sine investeringer på en måte som

ikke bryter med våre forpliktelser i forhold til menneskerettighetene.

Etter min vurdering må dette innebære at vi ikke skal investere i bedrifter som driver med f.eks. barnearbeid, produksjon av konvensjonsstridige våpen, som bryter grunnleggende arbeidsrettigheter og liknende.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Stiller statsministeren seg bak disse uttalelsene, og innebærer dette at Regjeringen vil foreta en fullstendig gjennomgang av våre eksisterende oljefondsinvesteringer med tanke på å trekke seg ut av de bedrifter som er i strid med disse forpliktelsene?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Som jeg sa, har Regjeringen den klare intensjon at det som rammes av internasjonale menneskerettighetskonvensjoner – det ble jo nevnt slike eksempler nå – ønsker vi, hvis det er mulig å få det til i praksis, å få en uttrekksmekanisme for. Det er en del praktiske spørsmål som må avklares: Skal dette gå på bedriften? Eller: Skal det gå på et land som bryter slike menneskerettigheter? Nå er jo også Petroleumsfondet slik at vi allerede har en landliste som vi følger, nettopp for å unngå en del av disse problemene, men like fullt oppstår de fra tid til annen.

Vi har nå nettopp fått materiale fra Folkerettsrådet og skal gå i gang med å vurdere det. Intensjonen er den samme som også siste spørre var ute etter. Men vi må også finne håndterbare regler for dette som gjør at de som forvalter Petroleumsfondet, vet hva de har å holde seg til, og at det ikke blir for mye skjønnsutøvelse av forvalterne.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Jens Stoltenberg (A): Jeg har et spørsmål til statsministeren.

Regjeringen har varslet at den ønsker å øke støtten til private grunnskoler og gjøre det lettere å starte opp slike skoler. Samtidig har vi i det siste fått eksempler fra mediene på at offentlige grunnskoler i Oslo og andre steder ville ha fått mer penger i statsstøtte dersom de hadde drevet etter privatskoleloven istedenfor å fortsette som kommunale skoler. Svært mange av de offentlige grunnskolenes i bl.a. Oslo har mindre å rutte med pr. elev enn de fire største privatskolene her i byen. Dette er før Regjeringen har økt tilskuddene til privatskoler. I tillegg opplever vi at man mange steder, bl.a. i Oslo, reduserer bevilgningene til de kommunale grunnskolenes.

Mener statsministeren og Regjeringen det er riktig, i en situasjon der man kutter på de kommunale skolebevilgningene, bl.a. i Oslo, å øke støtten til de private skolene?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Bildet er nok ikke fullt så entydig som det representanten Stoltenberg gir uttrykk for. Han glemmer i sine regnestykker at private skoler ikke får støtte til bygging av skolebygg. Utgifter til husleie er heller ikke med i tilskuddsgrunnlaget. Det er jo dette som gjør at private skoler også i Oslo ser seg

nødt til å ta noe foreldrebetaling for at budsjettet skal gå i hop, noe en ikke gjør i offentlige skoler.

Privatskoleloven, som jo også Arbeiderpartiet har vært med på, er jo slik at støtten til drift av en privatskole – som altså ikke er alle utgiftene, men bare driftsutgiftene – er basert på et gjennomsnitt av utgiftene i den offentlige skole over hele landet. Privatskoler får altså dekket 85 pst. av disse gjennomsnittsutgiftene. 15 pst. må de stå for selv gjennom foreldrebetaling eller innsamlede midler.

Hvis en skal treffe helt presist når det gjelder en privatskole i en kommune i forhold til en offentlig skole i samme kommune, må en beregne gjennomsnittsutgiftene til en offentlig skole i en kommune og så gi 85 pst. av det i driftsstøtte til en privatskole i samme kommune. Det blir i tilfelle et ganske komplisert system, og ingen har foreslått det før – ei heller Arbeiderpartiet.

Faktum er at foreldrene til elever ved private skoler må betale noe, bl.a. fordi de ikke får penger til kapitalutgifter og til bygging og husleie. Vi synes det er rimelig at den egenandelen reduseres noe, slik at alle sosiale lag av folket kan gå i slike skoler. Det bør ikke bare være for de rike. Derfor har vi foreslått å øke støtten fra 85 pst. til 90 pst.

Jens Stoltenberg (A): Jeg takker for svaret, men jeg føler at statsministeren ikke griper det som er hovedpoenget.

Her i byen og i mange andre kommuner er det nå slik at det kuttes i bevilgningene til de kommunale skolene. I Oslo er det f.eks. slik at 75 av totalt 122 kommunale grunnskoler har mindre å rutte med i år enn i fjor, takket være det samarbeidet som er her i byen mellom Kristelig Folkeparti og Høyre. Samtidig varsler man at man istedenfor å sikre mer penger til kommunale grunnskoler, vil øke tilskuddet til private grunnskoler. Det gjør man i en by der vi har eksempler på at private skoler har vesentlig bedre økonomi, færre elever pr. lærer, bedre PC-dekning og bedre lokaler enn de kommunale grunnskolene. Da mener vi simpelthen at Regjeringens prioritering er feil. Istedenfor å ruste opp den felles grunnskolen til en god skole for alle, velger man å bruke mer penger på et privat skoletilbud.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Hvis det er noen som ikke griper poenget, tror jeg nok også representanten Stoltenberg kan komme i den kategorien, for han framstilte det slik at det økonomisk skulle være mer lukrativt å gå i en privat skole i Oslo enn i den offentlige. Det er altså feil. Private skoler får ikke støtte til reising av skolebygg, til husleie eller til kapitalutgifter. De får dermed mindre enn det offentlige skoler i Oslo gjør. Derfor må elevene betale for å gå der. Jeg kan ikke skjønne at det er så veldig god sosialdemokratisk politikk å kreve høy foreldrebetaling fra dem som velger en privat skole. Representanten Stoltenberg har jo selv bakgrunn i en god privatskole.

Sosialdemokratene i Sverige og Danmark er mye mer raus på dette området. I Sverige får man faktisk den

samme støtten enten man går i privat eller i offentlig skole. Jeg synes det må være god både kristendemokratisk og sosialdemokratisk politikk at barn fra alle sosiale lag av folket, også de som ikke har så mye penger, kan gå der.

Når det gjelder Oslos prioriteringer, tror jeg man får ta den debatten i Oslo. Det er ulike prioriteringer i ulike kommuner – også i arbeiderpartistyrte.

Presidenten: Fem stykker har tegnet seg til oppfølgingsspørsmål. Presidenten vil tillate tre og vil fordele disse på tre ulike partier. Den første til oppfølgingsspørsmål blir Karita Bekkemellem Orheim.

Karita Bekkemellem Orheim (A): Det kan virke som om Regjeringens ensidige mål i skolepolitikken er en storstilt privatisering, dette for å slippe unna egne løfter. Men statsministerens sterke regjeringspartner, Høyre, uttalte i valgkampen i fjor at deres mål var at 12 pst. av landets elever skulle gå i private skoler, og at privatskolene skulle få 100 pst. dekning av sine utgifter.

Er dette et langsiktig mål som statsministeren deler? Og mener Kristelig Folkeparti med dette at vi ikke lenger har behov for den felles møteplassen som den offentlige skolen har vært for elever med ulik bakgrunn?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: For det første: Det er ikke aktuelt med en storstilt privatisering av norsk skoleverk – og det tror jeg heller ikke kommer til å skje.

Når det gjelder antallet elever som går i private skoler i Norge, er det faktisk lite, bl.a. sammenlignet med de i mange år sosialdemokratisk styrte naboland, Sverige og Danmark. Sverige har jo under Göran Perssons sosialdemokratiske regjering gått mye lenger enn det vi akter å gjøre når det gjelder likebehandling av private og offentlige skoler, så jeg tror det i tilfelle er et oppgjør som må tas mellom sosialdemokratene i Norden.

Som jeg allerede har indikert, er det ikke vårt opplegg å gi 100 pst. dekning for støtte til private skoler sammenlignet med offentlige, men vi ønsker å øke den noe for at også barn fra familier som ikke har så god råd, skal ha lov til å velge et slikt alternativ dersom de selv ønsker det. Det er Regjeringens politikk, og det vil vi redegjøre nærmere for når vi nå fremmer forslag til endring i den aktuelle lov. Vårt langsiktige mål er slett ikke å bygge ned den offentlige skolen. Vi trenger den som et møte-sted for de aller fleste.

Presidenten: Åslaug Haga – til oppfølgingsspørsmål.

Åslaug Haga (Sp): Statssekretær Bergesen i Utdanningsdepartementet har uttalt til flere aviser at endring av privatskoleloven kan bli redningen for mange grendeskoler, dvs. endringen som åpner for privatskoler, uavhengig av livssyn eller alternativ pedagogikk.

Det synspunktet som Bergesen forfekter, kan vanskelig tolkes på en annen måte enn at Regjeringa ikke ser det som sin oppgave å opprettholde den offentlige skolen på

småsteder i landet. Konsekvensen av denne linja vil sjølvsagt være at det å drive skoler på småsteder vil bli opp til frivillige krefter på stedet.

Så mitt spørsmål til statsministeren er: Er han enig med statssekretær Bergesen i at endringer av privatskoleloven kan bli redningen for mange grendeskoler?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Regjeringen ser det absolutt som en viktig oppgave å opprettholde et desentralisert skolemønster og flest mulig grendeskoler, men som representanten Haga utmerket godt vet, er det selvsagt den enkelte kommune og det enkelte kommunestyre som vedtar skolestrukturen i sin kommune. Det vedtas ikke i Utdanningsdepartementet. Men vi søker gjennom inntektssystemet å legge inn kriterier som kan motvirke en sentralisering også på dette området. Så dette er det kommunestyret som avgjør.

Det vi har registrert i noen kommuner, er at foreldre har tatt skjeen i egen hånd og søker å etablere eller drive videre en skole i sin grend. I slike tilfeller kan det statssekretær Bergesen har gitt uttrykk for, være riktig, nemlig at en friskolelov, som vi vil fremme forslag om, kan bli redningen. Men det betyr ikke at Regjeringen generelt ønsker en nedbygging av grendeskoler, og erstatte dem med private. Dette er det faktisk kommunestyrene selv som avgjør. Vi ønsker å opprettholde flest mulig grendeskoler.

Presidenten: Carl I. Hagen – til oppfølgingsspørsmål.

Carl I. Hagen (FrP): Hovedspørsmålet var vel av en slik art at det egentlig burde vært stilt av en skolepolitiker til skolebyråden i Oslo, men det er også landsomfattende problemer som er reist i dette spørsmålet og i de svarene statsministeren har gitt.

Statsministeren sier altså helt klart at i Sverige har man gått lenger med hensyn til full likebehandling mellom offentlige og private skoler, så mitt første spørsmål er: Hvorfor vil da ikke Bondevik-regjeringen gjøre det samme, ha full likestilling mellom offentlige og private skoler slik at det blir likebehandling av alle foreldre?

For det andre: Regjeringen har varslet at den vil fremme forslag om at finansieringen av barnehager skal endres slik at de blir statsfinansierte, med et direkte tilskudd fra staten til den enkelte barnehage, enten den er offentlig eller privat drevet. Hvorfor kan ikke Regjeringen tenke seg å gjøre det samme når det gjelder finansieringen av skoleverket? Det ville nettopp løst disse problemene ved at man fjerner myndigheten til kommunestyrene, som statsministeren nettopp har brukt som forklaring på lite positive sider ved skolepolitikken.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Når vi ikke foreslår full likebehandling når det gjelder støtten til private og offentlige skoler, er det fordi de private etter vårt skjønn skal være et supplement til de offentlige. Og da bør det være et reelt behov som ligger bak. At det da kreves en viss egeninnsats av de frivillige som ønsker å reise

en privatskole, og av dem som sender sine barn dit, synes jeg for min del er et sunt prinsipp. Det er jo ikke slik at det offentlige alltid skal betale alt. Og at en gir uttrykk for et engasjement, og for at her er det et behov for en alternativ skole også gjennom en viss egeninnsats, det synes jeg for min del er rimelig. Men kravet til egeninnsats skal ikke bli så stort at det blir et sosialt klasseskille. Derfor er Regjeringen innstilt på å øke støtten til friskoler, private skoler.

Når det gjelder statsfinansiering av skoleverket, ville en slik modell etter mitt syn ytterligere undergrave det lokale selvstyret. Jeg tror det er riktig at kommunene har hånd om dette gjennom rammetilskudd fra staten.

Det vi har sagt om barnehagene, er at det skal være et offentlig tilskudd som sikrer likebehandling av private og offentlige.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Marit Arnstad (Sp): Jeg har et spørsmål til statsministeren. Statsministeren har stilt seg positiv til at det nedsettes en distriktskommisjon, og det er bra. Det betyr at vi kan få en bred og løpende debatt om distriktpolitiske målsettinger, hvilket det er behov for i det norske offentlige rom og i det politiske miljøet. Men det må ikke bli slik at en kommisjon blir en sovepute for det som framstår som utfordringen i distriktpolitikken lenge før en slik kommisjon kommer i arbeid. Derfor har jeg lyst til å ta opp tre utfordringer med Regjeringen umiddelbart, for det er utfordringer som en her og nå står overfor i distriktpolitikken.

Ved nedskjæringene i SND i høst sa næringsministeren at dette var et prinsipielt valg der målrettede næringspolitiske virkemidler skulle erstattes av generelle skattemottelseter. Deler statsministeren den oppfatningen, og vil den bli fulgt opp i den stortingsmeldingen som er varslet om virkemiddelbruk i næringspolitikken?

Landbruket står i en meget vanskelig inntektsmessig situasjon. Det gjelder særlig distriktsjordbruket. Hva vil Regjeringen bidra med for å få et løft for landbruket? Og hva vil Regjeringen gjøre for å sikre framtidsmulighetene til kystfisket?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Jeg synes det er bra at Senterpartiet nå inntar en positiv holdning til en mulig distriktskommisjon, for jeg har inntrykk av at Senterpartiets første reaksjon var litt mer nølende i forhold til det spørsmålet. Det er selvsagt viktig å opprettholde en del virkemidler i distriktpolitikken, men jeg tror det nå er vel så viktig å prøve å tenke nytt, for vi ser at de eksisterende distriktpolitiske virkemidler ikke er tilstrekkelige for å bremse og eventuelt på sikt kunne snu flyttestrømmen. Jeg kan forsikre representanten Arnstad at en slik eventuell kommisjon ikke skal bli en sovepute, og det sa jeg også veldig klart fra om i mitt svar til representanten Ryan at den ikke måtte bli. Vi må tvert om hele tiden drive en aktiv distriktpolitikk.

Når det så gjelder forholdet mellom generelle virkemidler og mer målrettede virkemidler i distriktpolitik-

ken, har ikke næringsministeren gitt uttrykk for at det er enten – eller, det er selvsagt bruk for begge deler. Debatten sist høst var særlig knyttet til to virkemidler: omfanget av midler gjennom SND og kommunale næringsfond. Det hører også med i helhetsbildet at vi fremmet flere forslag som er positive for distriktene, nemlig reduserte flytransportutgifter gjennom fjerning av flypassasjeravgiften, noe som er viktig for mange distrikt, og bedre skatte- og avgiftsvilkår for bedrifter, som også i stor grad er lokalisert i distriktene.

Når det gjelder landbruket, vet representanten Arnstad at vi står foran et nytt jordbruksoppgjør. Det ville selvsagt være helt galt av meg nå å presentere statens tilbud endog før vi har fått kravene fra bondeorganisasjonene, men vi har utgangspunkt i Sem-erklæringen, som sier at vi ønsker en inntektsutvikling i landbruket på linje med andre grupper i samfunnet. Det vil ligge i bunnen, og da vil både skattetiltak, overføringer og prismekanismen være aktuelle virkemidler.

Marit Arnstad (Sp): For det første synes jeg det er hyggelig å kunne korrigere det helt gale inntrykket som statsministeren har fått av Senterpartiets holdning i denne saken. Vi er selvsagt positiv til en distriktskommisjon. Alt som kan bidra til at distriktpolitikk debatteres i dette hus og andre steder, er positivt. Men den må ikke bli noen lynavleder for forhold der en må ta stilling straks. Ut fra det statsministeren sier, får vi håpe at det betyr at en ikke skal fortsette å skjære ned på distriktpolitiske virkemidler for å dekke inn skattelettelse. Hvis en mener alvor med at det må bli en inntektsmessig utvikling på linje med andre, betyr det at det må komme et økonomisk løft for landbruket utover den skattelettelsen som Regjeringen allerede har lovt.

Når det gjelder fiskeripolitikken, synes jeg også det er viktig at statsministeren her tar stilling til de struktursignaler som er kommet fra fiskeriministeren, og gir en klar garanti i forhold til kystflåten framtidige stilling. Den er i dag truet.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Nei, som jeg allerede har sagt, skal distriktskommisjonen verken være sovepute eller noen lynavleder. Det skal drives et kontinuerlig distriktpolitisk arbeid. Men jeg tror det er viktig også for Senterpartiet å ta innover seg i større grad enn til nå at det å opprettholde en spredt bosetting og ta vare på hovedstrukturen i bosettingsmønsteret, krever både generelle og spesielle målrettede distriktpolitiske virkemidler. Det er ikke nok bare å kjøre videre i gamle hjulspor når de viser seg ikke alltid å ha den ønskede virkning.

Når det gjelder landbruket, er vi som sagt innstilt på å følge opp det vi har sagt i Sem-erklæringen. Det krever selvsagt et løft. Det gjelder ved bruk av både skattevirkemiddel, overføringer og eventuelt prismekanismen.

Når det gjelder kystflåten, er det Regjeringens klare oppfatning at vi skal ha en variert flåtestruktur og en god balanse mellom kystflåten og havfiskeflåten. Dette er det alltid diskusjoner om uansett regjering, men Regjeringens mål er balanse.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Odd Roger Enoksen.

Odd Roger Enoksen (Sp): Det virker som om statsministeren allerede har glemt at den forrige regjeringen han ledet, i svært mange miljøer, også i fagmiljøer, fikk et rykte for å være en av de regjeringene som hadde bedrevet mest nytenkning i forhold til distriktpolitiske tiltak, på lang tid. Det betyr selvsagt ikke at det ikke kan tenkes mer nytt, men det er desto mer bekymringsfullt at denne regjeringen bygger ned ordninger som vi allerede har, og som vi vet virker godt.

Mitt oppfølgingsspørsmål går på det svaret som statsministeren nå gav Marit Arnstad om kystflåten framtid. Jeg deler det syn at det er viktig å ha en sterk kystflåte, og det er viktig å ha et spredt eierskap i fiskerinæringen. Kjell Inge Røkke har gitt tilbud om å kjøpe en betydelig eierandel i Lofoten Trålerrederi. Han kontrollerer allerede en stor andel av de samlede hvitfiskressursene. Mitt oppfølgingsspørsmål til statsministeren blir: Ser statsministeren det som ønskelig, ut fra det svar han nettopp har gitt Marit Arnstad, at vi får en ytterligere eierkonsentrasjon i norsk trålerflåte?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: For det første er jeg helt enig i at den regjering Enoksen og undertegnede var sammen i, drev mye god distriktpolitikk og også kom med en del nye tiltak, og i så måte bedrev nytenkning. Men som Enoksen selv sa, er det fortsatt et potensial for nytenkning, og det akter jeg å videreføre også i den regjeringen som jeg nå leder.

Jeg vil også fastholde at det er viktig med en balanse mellom kystflåten og havfiskeflåten. Når det gjelder den konkrete saken som representanten Enoksen nå tok opp, antar jeg at det gjelder Norway Seafoods' tillatelse til å erverve aksjepost i AS Hammerfest Industrifiske. Der fikk selskapet en samlet kvotefaktor for torsketrålfiske beregnet til 9,61. Den faktoren i torsketrålfiske er med andre ord allerede i dag noe større enn det som etter gjeldende retningslinjer som hovedregel skulle aksepteres. En eventuell søknad ... (Presidenten klubber.) President, da kan jeg ikke komme videre, men jeg deler hovedsynspunktet til representanten Enoksen.

Presidenten: Inge Ryan – til oppfølgingsspørsmål

Inge Ryan (SV): Igjen vil jeg gi statsministeren ros for at han tar distriktpolitikken på alvor og har støttet SVs forslag om distriktskommisjon. Det er vi veldig glad for, og vi gleder oss til å komme i gang med arbeidet.

Men jeg har lyst til å stille et spørsmål knyttet til en sak som opptar meg sterkt nå når vi står like foran starten på jordbruksoppgjøret. Mange ungdommer teller på knappene om de ønsker å overta gårdsbrukene. I likhet med fiskerinæringen er jordbruket en av de viktigste bærebjelkene vi har i Norge. Jeg mener derfor at det bør gjøres en skikkelig innsats for å legge til rette for at ungdommer får bedre muligheter til å overta gårdsbruk, med hensyn til både ferie og fritid og ikke minst inntekter.

Mitt spørsmål til statsministeren er derfor følgende: Deler statsministeren det synet som SV har, at rekruttering av ungdom til landbruket bør være en prioritert oppgave i tida framover?

Presidenten: Statsminister Kjell Magne Bondevik, selv om dette spørsmålet ligger langt utenfor hovedspørsmålet.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Ja, det synet deler jeg. Jeg har selv møtt mange unge bønder som står på terskelen til å avgjøre om de skal fortsette og overta bruket etter sine foreldre, med de investeringer det ofte krever, eller om de skal velge en annen vei. Dette vet jeg at landbruksministeren også er spesielt opptatt av, og han er opptatt av å gi dem armslag og muligheter for en størrelse på sine bruk som gjør at flest mulig av de unge som nå skal avgjøre om de skal ta over bruket eller ikke, føler at det er verdt investeringen, og at det blir en lønnsomhet i driften. Jeg tror, som representanten Ryan sier, at dette er kjempeviktig, og vi skal ha dette i tankene også i det forestående jordbruksoppgjøret.

Og så, siden jeg ikke fikk fullført til hr. Enoksen, men det ligger tross alt innenfor distriktpolitikken område, vil jeg si at når det gjelder Norway Seafoods' eventuelle søknad om ytterligere å kjøpe seg opp i Lofoten Trålerrederi, innebærer det at eierkonsentrasjonen i torsketrålerflåten ytterligere vil økes, langt over den grense som er satt som hovedregel i gjeldende instruks. Det er noe Fiskeridepartementet vil legge vekt på når det skal behandle denne saken. Jeg kan ikke drive behandlingen over Stortingets talerstol.

Presidenten: Da ble det svart på det også, på overtid. Vi går da til neste hovedspørsmål.

Olav Akselsen (A): Det heiter seg at lediggang er rota til alt vondt, så eg har eit spørsmål til næringsministeren.

I løpet av dei siste åra har fleire av våre naboland innført ulike skattefrie lønsordningar for sine sjøfolk. Dette har forverra konkurransesituasjonen for norske sjøfolk. I opposisjon var både Kristeleg Folkeparti og – ikkje minst – Høgre svært aktive i arbeidet for å sikra norske sjøfolk konkurransedyktige forhold. Det første desse partia gjorde då dei kom inn i regjeringskontora, var å trekkja tilbake forslaget om nettolønsordninga for norske sjøfolk på passasjerferjer i utanriksfart.

Den 29. juni i fjor skreiv leiaren i Høgre, Jan Petersen, eit brev til Norsk Sjømannsforbund der han skildrar den utviklinga som har vore, og han seier vidare: «Høyre mener norske sjøfolk må få tilsvarende rammebetingelser.» No har Høgre alle moglegheiter til å følgja opp denne lovnaden. Mitt spørsmål er: Kva tid vil det skje?

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Først vil jeg si at jeg er enig med næringskomiteens leder i at lediggang er roten til alt ondt, og som et generelt utgangspunkt vil det selv-

følgelig også gjelde for næringsministeren og komitelederen.

Når det gjelder den maritime politikken, ble den hva gjelder refusjonsordning, rederibeskatning og den spesielle nettolønsordningen, fastlagt i Stortinget under budsjettbehandlingen i høst. Jeg har invitert partene både på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden til en dialog gjennom året for å se på om det er ting som bør justeres i det opplegget som er, med tanke på budsjettframlegget for 2003. Jeg har også hatt – faktisk senest i går – en samtale med den svenske ansvarlige statsråd knyttet til det spesielle som gjelder nettolønsordningen, hvor det er slik at redierier i Norden peker på sine naboland i forhold til de ordningene som innføres. Det er ingen hemmelighet at de to fergerederiene Color Line og Fjord Line fikk den spesielle ordningen i fjor høst etter fremførte trusler om utflagging osv. Det betyr at det er nordisk konkurranse på skattemrådet for denne yrkesgruppen.

Jeg mener det er viktig at vi har stabile rammevilkår for alle bransjer, og ikke minst for den bransjen vi her snakker om, rederisektoren. Vi vet at av de 25 000 sjøfolk som vi har på norske skip, er det ca. 7 000 norske. Jeg mener det er viktig at vi legger opp en politikk som innebærer at vi kan videreføre en ordning der vi har et vesentlig antall norske sjøfolk. For vi vet at disse er viktige i det totale maritime klusteret på til sammen 70 000 ansatte, veldig ofte i Distrikts-Norge. Det legger jeg til grunn i den behandlingen som vi nå har, som jeg har som mål å legge frem resultatet av i budsjettproposisjonen i oktober.

Olav Akselsen (A): Med bakgrunn i denne sakas forhistorie synest eg det er litt overraskande at ein no har behov for å spørja etter korreksjon av det som er kursen i dag. For eitt års tid sidan visste Høgre nemleg svært godt kva slags tiltak som det då var behov for, og fremja forslag her i salen. Det einaste konkrete forslaget som har kome så langt, er forslaget om å forverra dei vilkåra som den førre regjeringa la opp til. Tidlegare har Høgre uttalt seg veldig positivt om nettolønsordninga og den typen ting.

Eg ville trudd at dette var ei av dei viktigaste sakene for ein Høgre-statsråd, med den bakgrunnen Høgre har her, og at det var her ein ville flagga partiet sitt standpunkt og faktisk følgt opp dei lovnadene ein tidlegare har kome med. Men på bakgrunn av det svaret eg no får, skjønar eg at her har ein særdeles god tid, og det er på ingen måte gjeve at dei konkrete forslaga Høgre sjølv har fremja, no vil bli fremja når Høgre har ein posisjon til å gjera det.

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Først vil jeg nærmest takke næringskomiteens leder for hans beskrivelse av Høyres stolte historie på dette området. Dernest vil jeg si at i den grad man ikke skulle fremme noe i revidert nasjonalbudsjett knyttet til rammebetingelsene for den maritime sektor, ville det faktisk vært en historisk begivenhet. For det er slik at denne næringen har blitt utsatt for minst to justeringer pr. år, både i ordinært budsjett og i

revidert nasjonalbudsjett, og det har vært mye frem og tilbake-politikk.

Jeg har sagt at jeg skal legge frem en samlet gjennomgang av rammevilkårene for denne næringen i budsjettet for 2003. Den prosessen er vi inne i i forhold til partene i dette, og det vil også være naturlig å ha en viss dialog med våre nordiske naboer knyttet til dette.

Men som sagt: Den overordnede politiske målsettingen er at vi skal bevare norske sjøfolk. I hvilket omfang det vil bli, vil tiden vise, men det er viktig for hele det maritime klusteret. Det legger jeg til grunn i det som jeg legger frem i oktober.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Jens Stoltenberg.

Jens Stoltenberg (A): Høyre og de andre regjeringspartienes behandling av norske sjøfolk er et eksempel på løftebrudd. Det er et eksempel på at Høyre og Kristelig Folkeparti mener noe annet i posisjon enn de mente i opposisjon. Da de var i opposisjon, stilte de strenge og sterke krav om de samme rammevilkår for norske sjøfolk og norske rederier som for de andre nordiske. Det de gjorde da de kom i posisjon, var å forverre det forslaget til forbedring som arbeiderpartiregjeringen la fram. På spørsmål om når man skal rette opp det, gjøre noe nytt for rederiene og norske sjøfolk, sier statsråden at man må tenke seg om og vurdere og «se på» det. Det er et veldig uklart svar i forhold til hva man stod for for bare noen måneder siden, og det innebærer at den forverringen man fikk flertall for i fjor høst, åpenbart skal stå ved lag en god stund til. Da er mitt spørsmål om statsråden er stolt av den endringen i politikken som man nå har gjennomført for norske sjøfolk og maritime næringer.

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Jeg har ikke noe behov for å gi uttrykk for hvilke følelser jeg har knyttet til de forskjellige standpunkter – om det er stolthet eller andre ting er relativt uinteressant. Når det gjelder det som representanten beskriver som «løftebrudd», kan jeg vanskelig forstå at det skal være et løftebrudd å si at vi skal ha en total gjennomgang av dette, som også innebærer kontakt med våre nordiske naboer i forhold til hvilket regime vi legger på dette. Det er jo for så vidt interessant at dette kommer fra representanten Stoltenberg, som jo har deltatt i de fleste arbeiderpartiregjeringer på 1990-tallet, og i den grad man skulle summere opp forslag fra de regjeringene han har deltatt i, og hva som er forbedringer og forverringer på dette området, tror jeg at man dersom man skulle putte dem i høyre og venstre jakkelomme, faktisk ville få problemer med balansen selv på Stortingets talerstol.

Presidenten: Tiden for den muntlige spørretimen er omme. Vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammen-

heng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Bjørn Jacobsen til utenriksministeren, vil bli besvart av utviklingsministeren på vegne av utenriksministeren, som er bortreist.

Spørsmål 2, fra representanten Åslaug Haga til utenriksministeren, er overført til forsvarsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet må imidlertid utsettes til neste spørretime, da forsvarsministeren er bortreist.

Spørsmålene 3 og 4, fra henholdsvis representanten Magnhild Meltveit Kleppa og Torbjørn Andersen til finansministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 5, fra representanten Karl-Anton Swensen til finansministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av finansministeren, som er bortreist.

Spørsmål 10, fra representanten Odd Roger Enoksen til fiskeriministerens, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 11, fra representanten Inge Ryan til arbeids- og administrasjonsministeren, foreslås etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 19, dvs. til slutt i spørretimen.

Spørsmål 15, fra representanten Morten Lund til samferdselsministeren, foreslås etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 1.

Spørsmålene 17 og 18, fra henholdsvis representantene Per Roar Bredvold og Jan Simonsen til forsvarsministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 19, fra representanten Knut Storberget til forsvarsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av forsvarsministeren, som er bortreist.

Spørsmål 20, fra representanten Rolf Terje Klungland til miljøvernministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 1

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Bjørn Jacobsen til utenriksministeren, vil bli besvart av utviklingsministeren på vegne av utenriksministeren, som er bortreist.

Bjørn Jacobsen (SV): «Folkets Hus i Nablus og Palestianian Central Bureau of Statistics er begge eksempel på norskstøtta infrastruktur på palestinsk jord som er blitt øydelagd av israelske angrep dei siste månedene. Landsorganisasjonen og Statistisk sentralbyrå i Noreg har ved sine øvste leiarar protestert og bedt om forklaring.

Kva for tiltak har Noreg sett i verk for å utgreie kva som har skjedd, og på kva slags måte har ein protestert og fordømt desse handlingane overfor Israel?»

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Regjeringen ser meget alvorlig på de siste måneders israelske aksjoner i det palestinske området og er sjokkert over de sosiale og humanitære følgene av den pågående krisen. I tillegg til de enorme menneskelige lidelsene er det sterkt beklagelig at aksjonene også fører til omfattende skader på infrastruktur i det palestinske området. Ødeleggelse av palestinsk infrastruktur svekker grunnlaget for økonomisk og sosial utvikling, reduserer de palestinske myndighetenes evne til å bekjempe terrorisme og øker hatet mot Israel i den palestinske befolkning.

Det er i dagens situasjon svært vanskelig å få oversikt over hvilke prosjekter som er skadet som følge av den siste israelske militæroffensiven i det palestinske området, samt omfanget av skadene. Flere norskstøttede prosjekter har dessverre blitt rammet i tidligere aksjoner. Vi har fra norsk side tatt opp med israelske myndigheter ødeleggelser og skader på norskstøttede prosjekter og beklaget disse. Utenriksministeren har tatt opp ødeleggelsene med både statsminister Sharon, utenriksminister Peres og andre israelske ledere. Statsministeren har spesielt tatt opp aksjonen mot det palestinske statistiske sentralbyrå med statsminister Sharon.

Sharon lovet i desember å undersøke aksjonen mot det palestinske statistiske sentralbyrået nærmere. Da man ikke mottok noe svar på forespørselen, har man fra norsk side flere ganger gjentatt ønsket om en forklaring. Vi har dessverre ennå ikke mottatt noe svar fra israelsk side.

De norske representantene i området søker nå å fremskaffe informasjon om følgene av de siste ukers israelske militæraksjoner. Dette vil også omfatte informasjon om skader på norskstøttede utviklingsprosjekter. Ettersom det fortsatt pågår militære operasjoner i området, er dette en vanskelig oppgave, som vil ta noe tid.

Regjeringen følger for øvrig situasjonen i regionen svært nøye og er i løpende kontakt med både partene i konflikten og andre aktører.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Bjørn Jacobsen (SV): Eg takkar for svaret. Det kan kanskje verke litt småleg å spørje korleis det har gått med norske midlar som er sette inn for å vere med og bygge opp ein infrastruktur i dei palestinske sjølvstyreområda, men samtidig er det viktig å reagere på så omfattande øydeleggingar av infrastruktur som no foregår i Palestina. Ingenting kjem sjølv sagt opp mot dei sivile lidingane, men av og til kan det vere greitt å spørje om noko konkret og be om konkrete svar i samband med øydelegging av infrastruktur, som den norske staten har vore med på å bygge opp. Eg har lyst til å spørje statsråden om statsråden ser det enorme behovet det palestinske folket har for å få retta merksemda mot dei krigsovergrepa som det no blir utsett for.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Etter min vurdering har Regjeringen gjort nettopp det Bjørn Jacobsen er opptatt av, nemlig bedt om konkrete svar i forbindelse

med konkrete ødeleggelser. Vi arbeider nå med å få oversikt over de siste ukenes hendelser for å se hvilke konkrete prosjekter dette kan innebære. Fra norsk side har vi investert mindre i infrastruktur enn mange andre givere. Det betyr at den norske bistanden ikke har vært så utsatt, men vi regner med at når det gjelder norskstøttede prosjekter, har det vært ødeleggelser eller skader iallfall i størrelsesordenen 15 mill. kr.

Når det så gjelder behovet for fokus på den humanitære krisen og situasjonen i konfliktområdet i de palestinske selvstyreområdene, ser selvfølgelig også Regjeringen dette. Det er et behov for fokus og ikke minst behov for å sikre overholdelse av internasjonal humanitær rett, som også Norge har vært opptatt av å ivareta i forbindelse med ikke minst Røde Kors og tilgangen til flere av de områdene hvor Israel har gjennomført militære aksjoner.

Bjørn Jacobsen (SV): Eg takkar for svaret. Av og til må ting setjast på plass i forhold til rett og gale, og vi veit jo at Israel ulovleg har okkupert Gaza og Vestbreidda i over 30 år. Men samtidig, bakom den kjensgjerninga, veit vi at det er ulike meiningar i den israelske opinionen. Ser statsråden at det også kan ha ein positiv effekt i den israelske opinionen at Noreg protesterer mot dei overgrepa som blir gjorde på Vestbreidda og i Gaza av den israelske hæren?

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Jeg tror det er vanskelig i dagens situasjon å ha oversikt over hvilken effekt ulike holdninger og ulike protester vil ha i den israelske opinionen, men det er i hvert fall ingen tvil om hva Regjeringen gjør. Regjeringen har sagt klart og tydelig ifra om hva vi opplever som israelske overgrep i det palestinske området.

Jeg vil likevel understreke at vår rolle nå også er å forsøke å avhjelpe den humanitære krisen. Og til representanten Jacobsens orientering vil det finne sted en stor internasjonal giverkonferanse, AHLC-konferansen, i Oslo 24.–25. april, som vil sette fokus nettopp på situasjonen for palestinerne og hvilke behov de nå har på bistandsiden, ikke minst for å avhjelpe den meget kritiske situasjonen det palestinske folket nå er i.

Presidenten: Vi går da til spørsmål 15.

S p ø r s m å l 1 5

Morten Lund (Sp): Jeg vil få stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Deler av fylkesvegnettet i Sør-Trøndelag er i så dårlig stand at teleløsningen forårsaker full stopp i trafikken. Dette er et resultat av for lite penger til utbedringer og vedlikehold over lengre tid. Vegsjefen påpeker at det trengs mer penger i inneværende år for at situasjonen skal bli bedre neste år. Folk som rammes, bryr seg ikke om hvem som «har skylda», men ser at det ikke finnes penger hos andre enn staten.

Vil statsråden bidra til at det bevilges mer til fylkesvegene i år?»

Statsråd Torild Skogsholm: Fylkesveger inngår som en del av rammetilskuddet til fylkeskommunene. Det er fylkeskommunenes ansvar å bevilge midler til drift og vedlikehold av fylkesvegnettet ved å foreta de nødvendige prioriteringer innenfor egne budsjett. Den tidligere post 60 på Samferdselsdepartementets budsjett, Tilskudd til fylkesvegformål, er fra og med 2001 innlemmet i rammetilskuddet. Det er etter dette ikke øremerkede midler til fylkesveger over Samferdselsdepartementets budsjett.

Når Stortinget har sluttet seg til at øremerkede midler til fylkesveger overføres til inntektssystemet, sammen med andre øremerkede midler på statsbudsjettet, viser det at Stortinget er opptatt av lokalt ansvar på viktige samfunnsområder. Det er et prinsipielt syn jeg vet Senterpartiet deler.

I 2001 brukte Sør-Trøndelag 104 mill. kr til drift og vedlikehold av fylkesveger, som utgjør 7,6 pst. av hva hele landet bruker på dette området. Til sammenligning har Sør-Trøndelag 1 752 km fylkesveg, som utgjør 6,4 pst. av landets samlede fylkesveger. Dersom man i Sør-Trøndelag mener at fylkesvegnettet har en dårlig standard i forhold til landet for øvrig, er det mulig for fylket å prioritere fylkesvegene høyere i forbindelse med de årlige budsjettene.

Statens vegvesen gjennomgår for tiden en omfattende omorganisering. Samtidig forberedes konkurranseutsetting av Vegvesenets produksjonsoppgaver. Formålet med begge disse reformene er å frigjøre ressurser til investeringer, drift og vedlikehold av vegene våre. Dette vil også komme fylkesvegnettet til gode.

Jeg vil også nevne at Regjeringen tar sikte på å legge fram for Stortinget en prinsipiell gjennomgang av todeling av vegnettet.

Morten Lund (Sp): Jeg takker for svaret.

Jeg hadde håpet at det ble sagt at det vil komme mer penger, eller i det minste at statsråden sa at hun bryr seg om at veiene er dårlige, at folk er sinte og fortvilte fordi skolebussen ikke kommer fram, at posten ikke kommer fram, og at til og med legen og ambulansen blir stoppet.

Folk som rammes av dette, sier at det er dårligere veier nå enn før krigen, og det er klart at det er en skandale. Det er totalt uakseptabelt. De som rammes, sier også at de da heller synes at noen av motorveiene får vente.

Jeg har hørt at én kilometer motorvei koster 20 mill. kr å bygge, og det går an å utbedre 10 mil fylkesvei til fullgod standard for en slik sum. Så det er ikke så rart om folk tenker slik.

Jeg vil gjerne høre med statsråden om departementet har en oversikt over hva det koster å få fylkesveiene opp til god nok standard, for det er ingen tvil om at det er flere steder enn i Sør-Trøndelag man har denne håpløse situasjonen.

Statsråd Torild Skogsholm: Selvfølgelig bryr jeg meg om dette. Samferdsel er mitt område, og transportstandard er et viktig område for meg. Men samtidig vil jeg understreke det jeg sa i mitt svar innledningsvis, at

når det gjelder fylkesveger, inngår det i rammene til fylkeskommunen. Og nettopp på dette området har vi ikke lagt vekt på å gå inn med øremerking i stor grad fordi det rokkerer ved de selvrådemulighetene som man har i fylkeskommunen når det gjelder å prioritere bruken av pengene.

Jeg vet imidlertid også at det er fylkeskommuner som står overfor store økonomiske utfordringer, og det er perspektiv som vi må ta innover oss i en videre debatt knyttet til mye mer enn fylkesvegnettet. Men jeg kan forsikre om at jeg er opptatt av hvordan vegene i Norge er og fungerer, uansett om de er statlige eller fylkeskommunale.

Morten Lund (Sp): Det var godt å høre, for vi snakker om en nasjonal skandale her. Og det blir verre på disse veiene neste år hvis man ikke i inneværende år kan sørge for utbedringer.

Årsaken til at dette ikke er prioritert høyere i Sør-Trøndelag, er at man har hatt for lite penger. Man har vært nødt til å prioritere helse framfor veier de siste årene. Det har vært et økonomisk strupetak fra statens side både på kommuner og fylkeskommuner, og det er en faktisk situasjon.

Staten er søkkrik, og alle sammen ser det, men det er altså samfunnet som taper på at veier stenges. Vi har også andre tap, bl.a. det at vi politikere utsettes for politikerforakt fordi vi ikke gjør noe med slike ting.

Det er to måter denne situasjonen for Sør-Trøndelag nå kan forbedres på. Det første er direkte bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett. Det andre er at man får beskjed i revidert nasjonalbudsjett om at gjelden som har å gjøre med sykehusdrift for siste år, det underskuddet man har, blir dekket av staten. Kan statsråden si om det ligger an til at noe av dette kommer til å skje, eller skal gjørmehavet blir enda dypere neste år?

Statsråd Torild Skogsholm: Nettopp det poenget som ble tatt opp her til slutt, at helse er prioritert foran veg, og at det er ønske om å sanere gjeld knyttet til helsesektoren, viser at det er behov for å se disse spørsmålene i sammenheng knyttet til økonomien til fylkeskommunen. Jeg vil påpeke at det er en bred debatt, og det er en stor debatt. Den er vi gjerne med på, men det er fortsatt slik – og det vil jeg tro at også Senterpartiet er enig i – at pr. i dag bør den frihetsgraden som ligger i å prioritere pengebruken enten til fylkesveier eller til andre områder, opprettholdes. Det er det vi har å forholde oss til i dag.

Presidenten: Vi går da tilbake til spørsmål 2.

S p ø r s m å l 2

Fra representanten Åslaug Haga til utenriksministeren:

«Norske soldater står under amerikansk kommando i Afghanistan. Norske soldater kan komme i krysspress i forhold til at USA og Norge ikke har undertegnet de samme folkerettslige instrumenter, og/eller at fortolkningen av internasjonal humanitær rett er ulik.

Kan utenriksministeren garantere at norske soldater ikke bidrar til brudd på landminekonvensjonen (som USA ikke har undertegnet), eller på annen måte bidrar til brudd på internasjonal humanitær rett slik den forstås av Norge?»

S p ø r s m å l 3

Fra representanten Magnhild Meltveit Kleppa til finansministeren:

«Ved Stavanger lufthavn, Sola, var det ikkje tollarar til stades i heile påska. Heller ikkje ved danskeferja i Egersund vart det utført kontrollar. Sør-Rogaland Tollerforening melder om redusert budsjett og dermed redusert høve til kontroll med t.d. tilgangen på narkotika. I mange kommunar er det ein forsterka innsats for å redusera dei enorme samfunnsproblema som følgjer av narkotikamisbruk.

Vil statsråden ta initiativ til å sikra større høve til kontroll med tilgangen av narkotika?»

S p ø r s m å l 4

Fra representanten Torbjørn Andersen til finansministeren:

«Eiendomsskatt er tidlegare innført i Arendal og Grimstad. Folk her raser, og flere rettssaker er på gang mot ulovlig innført eiendomsskatt. I Homborsund vant nylig innbyggerne i Sand tingrett, og det ble slått fast at Grimstad kommune ikke hadde rett til å innføre eiendomsskatt der. Eiendomsskatt er ofte en kilde for et utall konflikter og rettssaker mellom kommunen og innbyggerne.

Vil Regjeringen vurdere å fjerne eller revurdere deler av denne forhatte boligsikten i den nærmeste fremtid?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt.

S p ø r s m å l 5

Presidenten: Dette spørsmålet, som er stilt til finansministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av finansministeren.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg har følgende spørsmål til ministeren:

«Talsmenn for ESA har flere ganger antydning at den norske ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift strider mot konkurransereglene i EU og EØS.

Har Regjeringen noen strategi for hvordan man vil møte en situasjon der ESA krever at arbeidsgiveravgiften skal være tilnærmet lik i alle norske fylker?»

Statsråd Erna Solberg: I 1999 fikk ESA medhold av EFTAs domstol i at systemet med differensiert arbeidsgiveravgift var statsstøtte og dermed måtte tilpasses EØS-avtalens regler for statsstøtte. Senere det året godkjente ESA systemet for differensiert arbeidsgiveravgift med

hjemmel i ESAs retningslinjer for støtte til ekstra transportkostnader i tynt befolkede områder, dvs. som en indirekte transportstøtteordning. Retningslinjene for transportstøtte er en del av ESAs og kommisjonens retningslinjer som beskriver hvilken regionalstøtte kommisjonen og ESA vil anse å falle inn under det generelle unntaket fra forbudet mot statsstøtte. ESAs forutsetning for å godkjenne den norske ordningen var bl.a. at deler av visse næringer måtte betale høyeste avgift uansett arbeidstakerens bosted. Dette omfattet godt under 3 pst. av verdien av differensieringen. Av ESAs vedtak fremgikk det at den norske ordningen ville gjennomgås på nytt innen utløpet av 2003.

EU-kommisjonen sa i desember 2000 nei til å godkjenne en svensk ordning med reduserte sosialavgifter for deler av tjenestesektoren i Nord-Sverige. Kommisjonen anvendte i dette tilfellet en mer ordlydstro tolkning av gjeldende retningslinjer for regional transportstøtte enn det som tidligere var gjort. Kommisjonen og ESA skal anvende EØS-avtalens statsstøtteregulering likt. På bakgrunn av kommisjonens vedtak i forhold til Sverige har ESA i brev av 29. november 2001 varslet at det vil bli fattet et vedtak om krav til visse endringer i den norske ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Formålet er å sikre lik håndheving av regelverket i EØS-området. Samtidig bad imidlertid ESA Norge om forslag til endringer i retningslinjer for regionalstøtte, spesielt retningslinjene for transportstøtte, i forbindelse med at kommisjonen nå skal ha en gjennomgang av disse retningslinjene.

ESAs varslede vedtak vedrørende den norske ordningen er ikke ventet med det aller første, og det er usikkert hvor konkret vedtaket vil være i formen. Hva som er aktuelt å endre, vil avhenge av hvilke endelige krav Norge blir stilt overfor. Signalene fra ESA er at den norske ordningen vil bli vurdert i lys av kommisjonens negative vedtak overfor Sverige.

Det er Regjeringens mål at hovedtrekkene i den gjeldende ordningen kan opprettholdes også etter 2003. Differensiert arbeidsgiveravgift er av de aller viktigste virkemidlene vi har for å opprettholde bosettingsmønsteret i Distrikts-Norge. Det kan her vises til en rapport fra et uavhengig ekspertutvalg som konkluderte med at differensiert arbeidsgiveravgift er et treffsikkert distriktspolitisk virkemiddel som bidrar til å øke etterspørselen etter arbeidskraft i distriktene. De berørte departementene, Finansdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, har derfor innledet en dialog med ESA i denne saken, med sikte på å oppnå en løsning der hovedtrekkene i dagens ordning med differensiering videreføres i størst mulig grad.

Det er imidlertid usikkerhet knyttet til hvor store endringer ESA vil kreve i det gjeldende regelverket. Det er derfor naturlig at det arbeides parallelt med å vurdere mulige alternativer til differensiert arbeidsgiveravgift. Eventuelle alternative ordninger bør være mest mulig treffsikre og kostnadseffektive. De bør derfor være generelt utformet og målrettet mot å opprettholde bosetting og sysselsetting i distriktene.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg vil først takke for svaret.

Jeg deler de bekymringene som ligger i dette med ESA-domstolen, og jeg er enig i at differensiert arbeidsgiveravgift er viktig som distriktspolitisk virkemiddel. Men jeg mener at hvis vi ikke gjør noe konkret for å forebygge at ESA kjører en sak imot oss, øker muligheten for at saken presses fortere fram. Hvis vi derimot gjennom en offentlig debatt og konkrete tiltak gjør en ESA-sak mindre aktuell, vil vi i praksis kunne avverge den ulykke det vil være at vi tvinges til å heve arbeidsgiveravgiften i distriktene radikalt. Er Regjeringen villig til å vurdere en slik framgangsmåte for å hindre en ESA-sak mot oss?

Statsråd Erna Solberg: Jeg er enig i at vi generelt sett skal ha åpne debatter i Norge om hvordan regelverket utformes. Det som er Regjeringens strategi, er å påvirke det felles regelverket vi har innenfor EØS-systemet, altså det som godkjennes som statsstøtte. En av de tingene som er et problem for oss i dag, er at i det regelverket som eksisterer, er det varetransport som er omfattet av transportregelverket. Vi mener at man også burde ha tjenester inne som begrunnelse for å ha transportstønad. Det jobber vi i forhold til i vår dialog gjennom ESA med andre parter i EØS-systemet.

Så er det slik at vi også vurderer hvilke eventuelle alternative målrettede virkemidler vi kunne hatt hvis vi ikke kan opprettholde et godt og treffsikkert differensiert arbeidsgiveravgiftssystem. Jeg er ikke så sikker på om en sterk debatt i Norge er det viktigste virkemidlet. Det viktigste virkemidlet er å forsøke å komme på innsiden av regelverksutformingen av statsstøttesystemet innenfor EØS. Jeg har lyst til å minne om at det skjer store endringer i EU for øyeblikket, hvor bl.a. utvidelsen østover kommer til å skape en mer dynamisk debatt også om disse tingene.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg takker for svaret.

Vi har en del av den samme problemstillingen i Sverige når det gjelder differensiert arbeidsgiveravgift. Nå er jeg ikke helt kjent med hvordan utviklingen går der.

Hvis man skulle gå over til en ren transportstøtteordning, hvis man ikke fikk lov til å fortsette med differensiert arbeidsgiveravgift, vil ikke det være en tilstrekkelig kompensasjon for en eventuell differensiert arbeidsgiveravgift. Det må jo føles som en direkte utmattingstaktikk å måtte forhandle med ESA hvert budsjettår vedrørende arbeidsgiveravgiften for å få godkjenning for det. Fra Kystpartiets side mener vi at det ville være mye bedre å utarbeide en alternativ norsk strategi som på sikt vil løse konflikten med ESA. Da er mitt spørsmål: Er Regjeringen på dette grunnlaget villig til å vurdere en gradvis nedtrapping av arbeidsgiveravgiften? Har man vurdert den problemstillingen?

Statsråd Erna Solberg: Utgangspunktet for Regjeringen er at det systemet vi har med differensiert arbeidsgiveravgift, er godkjent ut 2003. Så får vi revisjonen i

2004. Samtidig pågår det som på EU-språk heter «mid-term review» av statsstøttesystemet generelt sett i EU, altså hvilke regler som ligger til grunn for transportstøtteordningene, som også gjelder regelverket vi må forholde oss til.

Det på ensidig grunnlag å avvikle den differensierte arbeidsgiveravgiften uten at det var et ytre press, ville etter min mening ikke være riktig, fordi vi mener at dette er det mest målrettede virkemidlet. Men vi har jo en parallell utredning som har pågått, hvor bl.a. et ekspertutvalg har gått gjennom alternativer. Det har påpekt at det er mulig å ha differensiert moms, det er mulig å ha mer geografisk differensierte skatteregler i Norge, som kunne gitt noe av det samme. Det ligger lenger bort fra statsstøtteregeverket. Dette vil måtte avklares i forhold til EUs krav om å ta dette opp som et statsstøttespørsmål. Men vi holder på mange måter alle mulighetene åpne i det arbeidet videre, for det vi egentlig ønsker, er å opprettholde den differensierte arbeidsgiveravgiften.

S p ø r s m å l 6

Jan Arild Ellingsen (FrP): Jeg vil tillate meg å stille justisministeren følgende spørsmål:

«I flere medieoppslag har det i det siste vært vist til at kriminelle personer som skulle vært utvist fra landet, fremdeles er her fordi politiets tjenestemenn mener at avtaleverket ikke er godt nok mht. overtidsbetaling. Mangel på uttransportering påfører det norske samfunnet vesentlige kostnader, blant annet i form av kriminalitet.

Hva vil statsråden gjøre for å få ryddet opp i dette forholdet?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Det er politiet som har ansvar for uttransportering av asylsøkere som har fått endelig avslag og som ikke vil reise frivillig. På grunn av en sterk økning i antall asylsøkere til Norge har det nå bygd seg opp en restanse på ca. 4 500 personer, inkludert ca. 300 kriminelle som utvises, som nå skal ut. Utlendinger som har begått kriminalitet, blir prioritert.

Overtidsavtalen for politiets uttransport reguleres av en avtale inngått mellom Politiets Fellesforbund, Norsk Tjenestemannslag og Justisdepartementet, nå Politidirektoratet. Avtalen ble gjort gjeldende fra 1. november 1999. Avtalen kan sies opp av partene med minst tre måneders varsel. Politiets Fellesforbund har uttrykt misnøye med godtgjørelsen politiet får etter denne avtalen. Forbundet har imidlertid ikke benyttet seg av adgangen til å si den opp, noe som ville vært normal prosedyre.

Tall fra Politidirektoratet viser at polititjenestemenn som uttransporterer asylsøkere, får vesentlig høyere godtgjørelse enn det som har fremkommet i medieoppslag den siste tiden.

Vi står imidlertid overfor et kapasitetsproblem på grunn av den store økningen i antallet asylsøkere i den seneste tid, og de mange avslag på søknad om opphold i landet har ført til en betydelig økning av behovet for ut-

transporteringer. Likevel har det vært en betydelig økning i antall uttransporteringer.

I første kvartal 2002 ble det uttransportert 1 277 asylsøkere. Det er flere enn noen gang tidligere. I tilsvarende periode i 2001 ble det uttransportert 688. Det medfører med andre ord ikke riktighet at transportene har stoppet opp. Det er imidlertid problematisk at politiet så langt ikke har maktet å dekke behovet som følge av den økte tilstrømningen av asylsøkere. Justismyndighetene samarbeider nå med utlendingsmyndighetene om en aksjonsplan for forsert uttransport av disse utlendingene før sommeren. Hurtig utsendelse nå vil være et viktig signal til de aktuelle land, da antall asylsøkere erfaringsmessig øker sterkt i sommermånedene.

Noen tiltak er allerede effektivt. Den 10. april i år undertegnet Politidirektoratet og Utlendingsdirektoratet en avtale med International Organization for Migration. Dette er en FN-støttet organisasjon som bl.a. skal motivere utenlandske borgere med avslag på sine søknader om opphold i Norge, til å reise ut frivillig. Hensikten med avtalen er bl.a. å få frigjort politiresurser som i dag bindes opp i arbeidet med uttransporter.

Jeg vurderer også om bl.a. pensjonerte polititjenestemenn og de sivile grensekontrollene ved Gardermoen lufthavn skal kunne bistå politiet i forbindelse med uttransporter.

Stortinget har i Budsjett-innst. S. nr. 4 for 2001-2002 bedt Regjeringen om å utrede bruk av vaktelskaper til fangetransport. Tvungen uttransport av asylsøkere inngår i dette arbeidet. Det er en forutsetning at uttransport skal skje under politiets kontroll. Jeg har nå godkjent at Politidirektoratet med det første sender ut anbudsinnbydelse for deltakelse i et slikt prosjekt.

Avslutningsvis kan jeg orientere om at Politidirektoratet i denne stund har løpende samtaler med Politiets fellesforbund med sikte på å komme fram til en løsning på spørsmålet om uttransportering av asylsøkere.

Jan Arild Ellingsen (FrP): Jeg må først få lov til å gjøre statsråden oppmerksom på at jeg ikke har påstått at uttransporteringen har stoppet opp. Jeg har påpekt at vi har et problem i forhold til det.

Ellers registrerer jeg at ministeren også viser til at det er store restanser her, og at det blant dem er en stor andel som har begått kriminalitet og således skal utvises, og at det haster.

Jeg er positivt overrasket over det svaret jeg får, og ser fram til at vi får en fortløpende forbindelse med problemstillingen. Når det gjelder det som det er vist til i media, har det jo bl.a. fra direktøren i POD vært vist til at differansen mellom krav og ønske var noe marginal, og således kunne man kanskje ha løst dette på enklere vis enn å ta den store debatten i media rundt disse tingene. For det må jo være et mål og en intensjon for ministeren og departementet å innfri de kravene som samfunnet setter som normtall. I den anledning ønsker jeg å spørre: Innenfor hvilken tidsramme regner ministeren at det skal være mulig å komme med inngrep i forhold til den restansen som nå foreligger?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg er helt klar over og oppmerksom på at representanten Ellingsen ikke har sagt at det har stoppet opp. Så det ble ikke sagt av hensyn til representanten Ellingsen, men han gav meg en anledning til å si det til offentligheten gjennom hans utmerkede spørsmål til meg.

Når det gjelder tidsperspektivet, har jeg bedt om å få denne planen raskt, det vil si i løpet av noen uker, og jeg har sagt at vi før sommeren må ha trykk på dette. Det handler bl.a. om dem som bør reise frivillig, og mange av dem gjør det. Jeg har fått opplysning om at i mars var det flere av dem vi kaller for grunnløse, som snudde om enn som ankom. Det er også slik at veldig mange reiser frivillig. Kommunalministerens utmerkede initiativ om å stoppe utbetaling av godtgjørelse i Norge til dem som har fått avslag, er ett av tiltakene. Men mitt perspektiv på dette er at vi må få trykk på det fram til sommeren, og det krever et samarbeid ikke bare mellom Justisdepartementet og politiet, men også mellom oss og andre departement. Så må jeg si: Jeg går sjelden inn i tariffvister i media. Jeg tror ikke det alltid bidrar til løsning, og jeg har lært som politiker at har du lyst til å være polemisk, skal du som oftest holde det for deg selv.

Jan Arild Ellingsen (FrP): Ja, jeg takker på nytt for et interessant svar, og avslutningsvis skal jeg driste meg til å spørre ministeren om han ser noen betenkeligheter med å få andre yrkesgrupper enn politiet til å bistå ved uttransporteringen. Jeg regner med at dette muligens vil skape strid i forhold til Politiforbundet og dem som kanskje ikke ønsker et slikt system, og det samme i forbindelse med lovanvendelse. Vil det her være behov for å gjøre noen endringer i forskrift for å imøtekomme en slik omlegging?

Statsråd Odd Einar Dørum: Politidirektoratet har fått i oppdrag å følge opp det Stortinget har sagt om anbudsordning, prøveordning i forbindelse med fangetransporter, og vi har også bedt dem vurdere det ved asylanttransporter. Det avgjørende er at det skal skje under politiets ledelse og kontroll. Jeg tar da for gitt at når man vil invitere til et anbud, har det dekning i lovverket. Vi er også som departement pliktig til å følge opp det Stortinget ber oss gjøre, for noe av meldingen fra Stortinget var jo at vi skulle være så kostnadseffektive som overhodet mulig når det gjaldt både fangetransport og asylanttransportering. Og la meg si, uten å gå videre inn på anbudet med hensyn til vaktelskap, at det jo nettopp er det Regjeringen prøver med den frivillige utreisen, koblet med det presset som ligger i at man ikke får utbetalt penger når man har fått avslag. Så hvis noen skal si at man ved det har satt en grense mot antatt snillistisk politikk, bekrefter jeg herved at det var hensikten.

S p ø r s m å l 7

Linda Cathrine Hofstad (H): «12. mars i år ble det lagt frem en rapport om vold mot prostituerte i Bergen. Denne rapporten avslørte særdeles urovekkende tilstan-

(Hofstad)

der. Prostituerte blir blant annet kidnappet over flere dager, utsatt for grov vold og mishandlet. Sakene anmeldes sjelden.

Hva kan statsråden gjøre for å bedre situasjonen for de prostituerte, og hvilke konkrete tiltak kan han tenke seg å sette i verk for å beskytte denne så utsatte gruppen?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Utekontakten i Bergen ved team for kvinner i gateprostitusjon, Kaia-teamet, har med støtte fra Sosial- og helsedepartementet utarbeidet en rapport der målsettingen var å kartlegge den vold kvinner i gateprostitusjonen i Bergen var utsatt for. Justisdepartementet har mottatt en foreløpig utgave av rapporten, men den er ikke endelig ferdigstilt.

Rapporten baserer seg på intervjuer med tolv kvinner i prostitusjonsmiljøet i Bergen samt tidligere undersøkelser foretatt i Norge og andre europeiske land.

Tallene fra Bergen støtter opp under de funn som tidligere er gjort, der det fremgår at kvinner i gateprostitusjon er utsatt for vold i alarmerende omfang. Volden kvinnene blir utsatt for, er i all hovedsak utført av tilfeldige kunder. Volden varierer fra at kvinnene blir holdt fast, til grove voldtekter med flere gjerningsmenn. I noen tilfeller har kvinnene vært truet med våpen. De fleste overgrepene synes å finne sted på gaten, men også kundenes hjem har vært åsted for flere voldsepisoder.

Denne type vold er rystende. Jeg har innenfor vår satsing når det gjelder voldsbekjempelse bedt Politidirektoratet om å gjennomføre en rekke tiltak der det fokuseres på forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner. Det er bl.a. iverksatt tiltak for å øke politiets kompetanse på vold og mishandling samt å utvikle modeller for tverrfaglig samarbeid: Det etableres familievoldskoordinatorer i hvert politidistrikt. Det utarbeides undervisningsmaterieill i forbindelse med problemstillingen «vold i nære relasjoner». Det er iverksatt arbeid med å bedre politiets registreringsrutiner.

Politiets tiltak for å sikre kvinner i prostitusjonen vil variere i forhold til om det er snakk om gateprostitusjon eller inneprostitusjon. Innemarkedet, dvs. prostitusjon fra leiligheter, massasjeinstitutter o. l. vanskeliggjør politiets forebyggende arbeid. Imidlertid vil politiets tilstedeværelse i det offentlige rom sannsynligvis ha en forebyggende effekt også når det gjelder dette problemområdet.

Det arbeides også med problemstillinger vedrørende handel med kvinner, Trafficking in Women. Formålet er å bidra til å redusere seksuell utnyttelse av kvinner. Blant annet skal det iverksettes en nordisk-baltisk kampanje, som er ment å være kompetansehevende for politietaten. Kampanjen skal også gi relevant informasjon til prostituerte slik at de bedre skal kunne forebygge og forfølge voldssituasjoner.

Kvinnene i den aktuelle rapporten formidler at de stort sett har gode erfaringer med polititjenestemenn. Likevel velger de ofte å ikke anmelde forholdet hvis de blir utsatt for vold. Dette har ofte bakgrunn i bl.a. at de mangler signalement på gjerningsmannen på grunn av rus, i opp-

levelsen av å bli tillagt liten troverdighet samt tidligere erfaringer med at saker blir henlagt.

For å få en bredere forståelse for prostitusjonsmiljøet vil ledelsen i Justisdepartementet diskutere tiltak i forhold til prostituerte som er utsatt for vold, med bl.a. Pro Sentret.

Pro Sentret ble som kjent etablert i 1983 og er et nasjonalt kompetansesenter for prostitusjon. Senterets oppgave er å systematisere viten og formidle kunnskap og veiledning til hjelpeapparat, myndigheter og publikum. Pro Sentret har kompetanse på området prostitusjon i vid forstand, dvs. både barneprostitusjon, og kvinnelig og mannlig prostitusjon. Videre har senteret generell kompetanse på fenomenet prostitusjon og arbeidsmetoder i sosialt arbeid med personer som prostituerer seg. Pro Sentret bistår i tillegg aktuelle universiteter og høyskoler med materiell og undervisning og tar imot studenter og hospitanter.

Hensikten med dette er å gi en bred beskrivelse og gi uttrykk for at vi tar dette på alvor, og at vi prøver med ulike virkemidler å angripe det som representanten tar opp.

Linda Cathrine Hofstad (H): Jeg takker justisministeren for svaret.

Det var et veldig tilfredsstillende svar, og jeg er svært glad for at departementet vil diskutere disse tiltakene for å hjelpe prostituerte med Pro Sentret.

Rapporten viser jo at kvinner i gateprostitusjon er de som er mest utsatt for vold, og at volden stadig blir grovere. Rapporten sier også at vold mot kvinner som prostituerer seg, sjelden anmeldes til politiet eller registreres hos Legevakten. På bakgrunn av det er det ikke noen enkel oppgave å iverksette tiltak. Jeg vil derfor spørre justisministeren om han, når Justisdepartementet mottar den ferdigstilte rapporten, vil foreta en evaluering og eventuelt vurdere noen av de tiltakene som foreslås der.

Statsråd Odd Einar Dørum: Det framgår av mitt svar at jeg vil vurdere mange tiltak, både i egen regi og i samarbeid med andre statsråder. Og la meg tilføye, for å bruke et litt folkelig uttrykk her: Det er noen gedigne sosiale svin som ligger bak utnyttelsen av disse kvinnene. De kalles på dannet språk for halliker, men som oftest handler det om mennesker som har et kynisk syn på alt bare profitten kommer inn.

Det er klart at mange av disse kvinnene er i en fortvilt situasjon. Mange av dem kommer hit til landet kanskje på et uklart grunnlag. Ved å melde seg blir de sendt ut, så de er i en Catch 22-situasjon. Det er klart at å nå dem er helt avgjørende, og da er i hvert fall et av tiltakene å gå etter bakmennene. Politiet har nå startet et slikt arbeid. Fenomenet heter Catch. Det er et trøndersk uttrykk for å ta noen. Jeg vil drøfte med Catch, som allerede har hatt effekter i forhold til kamp mot narkotikasmugling, om også disse aspektene ved prostitusjon er temaer som man på et eller annet tidspunkt skal komme inn på, for det er bakmennene vi må ta.

Linda Cathrine Hofstad (H): Like viktig som tiltak for å beskytte disse kvinnene mot denne typen vold er å hjelpe dem ut av rusavhengigheten, som ofte er årsaken til at de prostituerer seg. Jeg lurte derfor på om statsråden på grunnlag av den kommende rusmeldingen og i samarbeid med sosialministeren vil se på særlige tiltak for denne utsatte gruppen i forhold til deres rusproblem.

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg kan bekrefte det. Det er helt riktig at rusproblemet henger sammen med veldig mange forhold. Det er også slik at prostitusjon ikke er ett enkelt fenomen, det er et sammensatt fenomen. Men uansett må det være slik at mennesker som kommer i en håpløs tvangssituasjon, og som i den sammenheng blir utsatt for vold, må få hjelp på ulikt vis.

Jeg vil understreke at på tross av tiltaket fra Pro Sentret og andre, er faktisk det sosialvesen de prostituerte er mest avhengig av, politiet. Når jeg tidligere ikke har gått inn for kriminalisering av horekunder, er det ut fra den gode begrunnelse at vi da risikerer å gjøre hverdagen til disse jentene enda verre. Man kan ikke ta den eneste vennen de har, bort fra dem. Politiet er altså mye av den sosiale kontaktflaten som gjør at de har et minimum av sikkerhet. Og politiets nærvær er noe av det som i valget mellom onder brutaliserer dette mindre, ved at man er til stede. Så jeg må si at jeg bærer med meg disse tingene, bl.a. fordi jeg har ganske tunge eksistensielle erfaringer gjennom mitt arbeid i Kirkens Bymisjon.

S p ø r s m å l 8

Signe Øye (A): Jeg vil stille følgende spørsmål til utdannings- og forskningsministeren:

«Wang Toppidrett har søkt om etablering av en avdeling ved Kirkeparken videregående skole i Moss. Det er bred politisk enighet både i fylkeskommunen og på kommunalt nivå i Østfold om en slik etablering av en toppidrettslinje. Av hensyn til de mange aktuelle søkerne er det ønskelig at skolen kan starte opp fra høsten 2002. Saken har nå stoppet opp i departementet.

Kan statsråden medvirke til at saken behandles raskt slik at oppstart høsten 2002 er mulig?»

Statsråd Kristin Clemet: Svaret på spørsmålet er i grunnen ja. Etter regjeringsskiftet tok jeg umiddelbart initiativ til å forenkle de administrative rutinene for behandling av privatskolesøknader, noe som har gjort saksbehandlingstiden adskillig kortere.

Når det gjelder søknaden fra Wang Toppidrett, har imidlertid denne tatt noe lengre tid enn andre søknader. Dette skyldes bl.a. at Wang Toppidrett har bedt om fritak fra privatskolelovens krav om skoleleder. Departementet har også måttet be søkeren om utfyllende opplysninger til søknaden.

Det vil ikke være riktig av meg rent formelt å forhåndskonkludere vedrørende behandlingen av denne søknaden, men jeg vil likevel si at når premissene for

godkjenning er avklart og vi har fått disse utfyllende opplysningene til søknaden, vil departementet kunne avgjøre saken raskt.

Signe Øye (A): Jeg takker statsråden for svaret. Det var positivt. Jeg regner også med at Wang Toppidrett vil akseptere de reglene som gjelder for privatskoler.

Det er veldig viktig at denne skolen får starte opp til høsten, for søkermassen utgjør faktisk fem ganger mer enn det den kan dekke i dag. Det er også veldig mange i området Østfold/Follo som søker til den skolen, og ved å plassere en sånn skole i Moss, vil den ha et omland som er veldig tett befolket, slik at veldig mange kan ta den utdanningen i Moss istedenfor i Oslo.

For Arbeiderpartiet er det viktig at de unge som er opptatt av idrett, får et slikt tilbud om en kombinasjon av skole og idrett. For egen del vil jeg legge til at fysisk aktivitet har vi for lite av, så det er bra om vi får til dette. Så jeg vil bare gjenta spørsmålet om statsråden kan forsikre at så lenge de legger seg innunder reglene, vil dette starte opp i 2002.

Statsråd Kristin Clemet: Som representanten Øye sikkert er kjent med, vil Regjeringen i relativt nær fremtid foreslå ytterligere forenklinger i privatskoleloven, men så lenge vi har den vi har, må vi naturligvis holde oss til de reglene som gjelder der.

Representanten Øye kjenner sikkert bedre til de lokale behov og ønsker enn jeg gjør. Som sagt har vi greid å korte ned saksbehandlingstiden betydelig, men det er klart at forutsetningen er at søknaden er kvalifisert, i den forstand at den oppfyller kravene i loven. Vi skal medvirke til å gjøre dette raskt straks vi har de nødvendige opplysningene i departementet.

Signe Øye (A): Jeg takker igjen statsråden for svaret.

Dette er et spennende samarbeidsprosjekt mellom offentlig og privat skole, og jeg ser det som viktig at det finnes et slikt tilbud også utenfor Oslo. Det er vel slik at Wang Toppidrett også har fått godkjenning som privatskole allerede i begynnelsen av 1970-årene, så det skulle ikke være så veldig mye nytt som ligger i denne søknaden som trenger så lang behandling. Denne skolen drives etter nonprofitprinsippet, hvor offentlige tilskudd i sin helhet tilkommer elevene. Det er mange positive ting her som jeg synes det er viktig å legge til grunn for at vi kan få en oppstart så raskt som mulig. Jeg vil igjen anmode statsråden om å skjære igjennom sånn at det ikke tar enda ett år før denne skolen kan starte opp.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg skjærer igjennom på generelt og prinsipielt grunnlag i den forstand at jeg har medvirket til at saksbehandlingstiden er så kort som overhodet mulig, men jeg kan ikke skjære igjennom en lov som er vedtatt her i Stortinget. Så til syvende og sist må vi altså ha de opplysningene på bordet som faktisk kreves i loven.

S p ø r s m å l 9

Sigbjørn Molvik (SV): Jeg vil stille følgende spørsmål til utdannings- og forskningsministeren:

«Skien kommune tilbyr tre rullestolbrukere i grunnskolen å gå på en annen skole enn den de naturlig sogner til i stedet for å tilrettelegge skolen i nærmiljøet på en tilfredsstillende måte for rullestolbrukere.

Mener statsråden at dette er i samsvar med opplæringslova § 8-1 der det heter: «Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til.», og § 9-3, som sier: «Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behovet deira.»?»

Statsråd Kristin Clemet: Også rullestolbrukere har etter opplæringsloven rett til å gå på den nærmeste skolen på samme måte som andre elever, og kommunen har ansvaret for å legge forholdene til rette slik at det er praktisk mulig. Jeg kjenner ikke denne konkrete saken, og jeg vet derfor ikke noe om hvorvidt den ansvarlige kommunen har informert de aktuelle elevene og deres foreldre om den retten de har etter loven, noe kommunen plikter å gjøre.

Loven er ikke til hinder for at en elev i særlige tilfeller får tilbud om et bedre opplegg et annet sted enn det som er mulig å få til ved den ordinære hjemmeskolen. Et slikt tilbud kan imidlertid ikke fremsettes uten at det er foretatt en forsvarlig sakkyndig vurdering av saken og eleven og foreldrene har blitt informert om retten til å gå på den nærmeste skolen. Dersom eleven likevel velger å gå på hjemmeskolen etter å ha fått tilbud om å gå på en annen skole, må forholdene legges til rette for at eleven kan motta opplæringen der. Jeg vil for øvrig understreke betydningen av at kommunene ikke utsetter eleven og foreldrene for et utilbørlig press i denne sammenheng.

Eleven har rett til å påklage saken til Statens utdanningskontor, dersom eleven mener at kommunen ikke legger forholdene til rette på en akseptabel måte for at eleven kan motta opplæringen ved hjemmeskolen.

Sigbjørn Molvik (SV): Jeg takker statsråden for svaret, som jeg oppfatter som svært positivt.

Utgangspunktet for mitt spørsmål er et konkret tilfelle i en konkret kommune, men det er all grunn til å tro at dette gjelder mange funksjonshemmede barn i mange skoler og i mange kommuner. Sånn sett er det et viktig prinsipielt spørsmål som dreier seg om alle barns like rettigheter i forhold til skole og opplæring, og om en reell integrering i norsk grunnskole.

Jeg mener det ikke kan være riktig og i samsvar med opplæringslovens intensjoner at foreldre til funksjonshemmede barn, i dette tilfellet rullestolbrukere, skal måtte gå runde på runde med kommunen for at deres barn skal få den retten alle barn burde ha til å gå på den skolen som ligger nærmest, og der søsken, venner og naboer går. Det bør etter min oppfatning være en selvfølge, og

jeg oppfatter statsrådets svar dit hen at hun er enig med meg.

Mitt spørsmål blir: På hvilken måte vil statsråden følge opp dette overfor norske kommuner?

Statsråd Kristin Clemet: Jeg må først si meg enig i alt det som representanten Molvik nå sa. Det sentrale i hans spørsmål til meg er at det er en kommune som har tilbudt dette. Jeg har redegjort for at det er i og for seg ikke forbudt, men det må skje på visse premisser, det må informeres om hvilke rettigheter eleven har til likevel å gå på hjemmeskolen, osv. Det redegjorde jeg for i mitt svar.

Jeg kjenner ikke denne konkrete saken, men jeg har undersøkt med Statens utdanningskontor i Telemark for ut for at jeg svarer dette spørsmålet, og de har ikke motatt denne saken som klagesak. Jeg tror det er generelt viktig at også publikum blir oppmerksom på hvilke klagemuligheter de har, slik at de kan ta opp saken dersom de føler seg urettmessig behandlet.

Så bare for å gjenta: Disse elevene har en rett på lik linje med alle andre. De kan få tilbud om noe annet, men da på visse premisser, og jeg kjenner ikke til hva som har skjedd i denne saken. Når det gjelder det generelle, er jeg enig med representanten Molvik. Vi bidrar så godt vi kan til å informere kommunene om hvorledes denne loven er å forstå.

Sigbjørn Molvik (SV): Jeg takker igjen for svaret.

Jeg vil så gå litt over til graden av tilrettelegging, for det er også et viktig element her. I dette tilfellet jeg her snakker om, har kommunen sagt at de ved den aktuelle skolen som ligger nærmest, vil lage tilgjengelighet for rullestolbrukere til et klasserom, mens det i andre deler av skolen, som f.eks. spesialrom og rom i forbindelse med skolefritidsordningen, ikke så langt er tenkt lagt til rette for rullestolbrukere.

Mener statsråden at en slik tilrettelegging er god nok for å oppfylle opplæringslova? Og synes statsråden dette er tilstrekkelig for å fremme reell integrering av bevegelsehemmede barn i skolehverdagen?

Statsråd Kristin Clemet: Det er litt vanskelig for meg å gå inn i en enkeltsak og helt konkrete spørsmål vedrørende tilrettelegging, men generelt er jeg meget opptatt av dette spørsmålet. Man kan forstå at det av og til kan være vanskelig i eksisterende gamle bygg osv. å legge til rette så godt som man kunne ønske seg, men jeg tror det er veldig vesentlig at alle kommuner og vi som rikspolitikere er opptatt av å sørge for at vi får tilrettelagt, særlig når det gjelder nye bygg og når det gjennomføres nye tiltak. Det man nå kaller universell design, burde være et lite problem for oss andre, og jeg tror det kan være ganske kostnadseffektivt dersom man tar disse hensynene allerede fra starten av. Jeg kan forstå at det av og til kan være vanskelig i gamle og eksisterende bygg, men det er vanskelig for meg å bedømme akkurat denne konkrete saken. Jeg ber om forståelse for det.

Spørsmål 10

Fra representanten Odd Roger Enoksen til fiskeriministeren:

«I et oppslag i Fiskeribladet den 9. april framgår det at en fisker i gruppe II som har mistet båten sin i forlis, ikke gis anledning til å leie annen båt for å kunne delta i fisket.

Vil statsråden ta initiativ til endringer i dagens praksis slik at fiskere som blir rammet av slike uhell, ikke blir fratatt sine muligheter til å delta i fisket?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 11 vil bli besvart etter spørsmål 19.

Spørsmål 12

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har følgende spørsmål til sosialministeren:

«1. mai i år iverksettes en lov som gjør at forsørgere som er trygdemottakere, får beholde forsørgertillegget i folketrygden dersom den andre forsørgeren faller fra. Gjennom pressen opplyser imidlertid Rikstrygdeverket at den nye loven ikke får tilbakevirkende kraft.

Var ikke målet med denne lovendringen å bedre situasjonen for alle barn som er forsørget av trygdede, og ikke bare for de som kommer i en slik situasjon etter 1. mai 2002?»

Statsråd Ingjerd Schou: Alders- og uførepensjonister i folketrygden mister i dag retten til barnetillegg i sin pensjon når den andre av foreldrene dør. Dette skyldes at barnet får rett til barnepensjon. Familien vil likevel i en del tilfeller kunne gå ned i samlet inntekt fordi det inntektsprøvde barnetillegget kan være høyere enn barnepensjonen. Dessuten faller barnebidraget fra avdøde bort. For personer med moderate pensjonsinntekter vil en slik reduksjon i samlet inntekt være svært uheldig.

Jeg fant dette lite rimelig og fremmet derfor forslag om endring i høst. Fra 1. mai skal det følgelig fortsatt kunne ytes barnetillegg selv om barnet mottar barnepensjon. Siden barnetillegget er inntektsprøvd, er tiltaket rettet mot stønadsmottakere med svak økonomi.

Denne lovendringen, som gir adgang til samtidig barnetillegg og barnepensjon for samme barn, gjelder *all* utbetaling av barnetillegg, uansett når situasjonen har oppstått. Jeg kan således berolige representanten med at endringen gjelder samtlige alders- og uførepensjonister i folketrygden med eneomsorg for barn.

Så vel Rikstrygdeverket som departementet er ukjent med eventuelt misvisende opplysninger i pressen om dette. Rikstrygdeverket er for øvrig i gang med de nødvendige forberedelsene, slik at trygdeetaten raskest mulig når de aktuelle stønadsmottakerne.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg er veldig glad for at statsråden klarer opp her. Meg bekjent har det ikke bare gått ut signaler til pressen fra Rikstrygdeverket om dette – jeg har kopi av det her – men det er også praktisert slik etter det jeg har fått opplyst. Jeg vil be statsråden om å gå ut med klare signal til trygdekontorene så slike misforståelser i framtiden ikke finner sted. Jeg har hatt telefon fra folk som er berørt av dette, som kort og godt har fått avslag med den begrunnelse at dette ikke vil få tilbakevirkende kraft.

Eirin Faldet hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Ingjerd Schou: Utbetalingen vil som sagt gjelde alle som er i den situasjonen, og gjelder fra 1. mai uavhengig av om den andre av foreldrene dør før eller etter. Rikstrygdeverket er allerede i gang med de nødvendige forberedelsene, slik at trygdeetaten raskest mulig når de aktuelle stønadsmottakerne.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker igjen for svaret.

Jeg er veldig glad for den oppklaringen som her ble gitt, og går ut fra at det er ganske mange rundt om i landet som blir glade for denne klargjøringen fra statsrådens side.

Spørsmål 13

Bjarne Håkon Hanssen (A): Jeg vil få lov til å stille følgende spørsmål:

«Rett til omsorgspenger ved pleie av barn i hjemmet etter sykehusopphold gis i dag etter folketrygdloven § 9-10, når sykehusoppholdet har vart i sju dager. Den medisinske utviklingen har medført stadig kortere liggetider.

Vil statsråden endre regelen slik at praktiseringen blir i tråd med moderne medisinske behandlingsprinsipper, og at det avgjørende for tilståelse av pleiepenger blir en vurdering av behovet for kontinuerlig tilsyn og pleie fra en av foreldrene i rehabiliteringsfasen?»

Statsråd Ingjerd Schou: Tidligere forelå det ikke rett til pleiepenger ved barns innleggelse i sykehus med mindre det forelå en livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade. I Ot.prp. nr. 26 for 1996-97 ble det foreslått å innføre omsorgspenger, nå kalt pleiepenger, til foreldre med barn som er innlagt på sykehus i mer enn sju kalenderdager, uten hensyn til diagnose. I forbindelse med behandlingen av forslaget foreslo sosialkomiteen at foreldrene skulle få rett til omsorgspenger også ved pleie av barn i hjemmet etter utskrivning fra sykehuset. Forslaget omfattet bare tilfeller hvor barnet har vært innlagt på sykehus i mer enn sju kalenderdager. Komiteen uttalte at ved kortere innleggelser med påfølgende pleiebehov i en periode vil det som oftest være snakk om barn med kronisk sykdom. I slike tilfeller er det allerede en utvidet stønadperiode på til sammen 40 dager etter de generelle reglene som gjelder ved barns sykdom.

Det blir stadig kortere liggetid ved sykehus, og flere vil derfor falle utenfor ordningen med pleiepenger. De

fleste sykehusopphold for barn har en varighet av 1–3 liggedager. Dersom slike kortvarige tilfeller skulle omfattes av reglene, ville det innebære en årlig merutgift for trygden på mellom 110 og 240 mill. kr, og saken må behandles budsjettmessig.

Ellers er det viktig å understreke at de mer generelle reglene om omsorgspenger fanger opp svært mange av de tilfellene hvor det ikke gis pleiepenger. Som sosialkomiteen også viste til, vil situasjonen ofte være slik at sykehusoppholdet er foranlediget av kronisk sykdom. I slike tilfeller har foreldrene rett på til sammen 40 dager – tilsvarende åtte arbeidsuker à fem dager – med omsorgspenger, som kan benyttes i forbindelse med rehabiliteringen av barnet. Når et ellers friskt barn må gjennomgå et sykehusopphold, vil foreldrene kunne få inntil 20 dager med omsorgspenger. Situasjonen kan imidlertid være slik at rehabiliteringen tar enda lengre tid, eller at deler av eller hele omsorgspererettighetene er oppbrukt på forhånd. I slike tilfeller kan det være aktuelt med lønnet eller ulønnet permisjon fra arbeidsgiver, eller foreldrene kan bruke feriedager.

Selv om liggetida på sykehus går stadig nedover, er det fremdeles mange tilfeller med lengre innleggelse. Som oftest er det i slike situasjoner at behovet for en langvarig rehabilitering er størst, og jeg finner det derfor riktig fortsatt å prioritere disse tilfellene.

Når man ser ordningene med pleiepenger og omsorgspenger under ett, gir dagens regler gode løsninger. Selv om det som nevnt vil kunne være tilfeller hvor foreldrene i en slutfase av rehabiliteringen ikke får dekket lønn fra folketrygden, er det likevel et spørsmål om dette er et område som bør prioriteres på bekostning av de mange andre viktige utfordringer og behov som vi må prioritere mellom.

Bjarne Håkon Hanssen (A): Jeg takker for svaret.

Foranledningen for at spørsmålet stilles, er bl.a. to helt konkrete saker som har vært behandlet i trykderetten, og som viser at det helt klart finnes eksempler på at vi får situasjoner der barn skrives ut etter seks døgn f.eks., men hvor den medisinske tilstanden helt åpenbart tilsier at alvorlighetsgraden er like stor som om barnet hadde ligget i sju eller åtte døgn. Det på en måte å bygge en regel ut fra antall døgn og ikke ut fra den medisinske tilstanden barnet befinner seg i, virker jo som en noe firkantet måte å forstå barnets behov på. Vi har flere eksempler på at det har vært alternative medisinske behandlingsformer der den ene behandlingsformen – som da ikke blir betraktet som den beste, tilsier en åtte-ni-ti dagers liggetid, som foreldrene da kan velge for å få pleiepenger, mens den beste behandlingsformen tilsier en liggetid på seks dager, og den velges ikke. Det virker jo noe meningsløst. Synes ikke statsråden det?

Statsråd Ingjerd Schou: Den medisinske vurdering og de ulike behandlingsmetoder skal jeg ikke gå inn i. Det som er viktig er imidlertid at regelverket tilsier at grensen går et sted, at sosialkomiteen har uttrykt det jeg tidligere har sagt i svaret, og at det fins andre ordninger.

Spørsmål om enda bedre ordninger tilsier at vi også må vurdere den budsjettmessige siden, og i så fall er dette en budsjettsak.

Bjarne Håkon Hanssen (A): Jeg er klar over hva sosialkomiteen har sagt i denne saken. Men det kan jo også være slik at en utvikling skjer, slik at også vurderinger som en tidligere sosialkomite har gjort, bør gjøres på nytt.

Jeg har en innstendig oppfordring til statsråden. Jeg er enig i at grensen skal gå et sted, men det synes urimelig at grensen skal gå ved antall døgn, og ikke ved barnets behov. Jeg opplever at det er merkelig at statsråden insisterer på at det er døgnene som også i tiden som kommer, skal være det viktige, og ikke barnets behov for pleie og dermed foreldrenes behov for pleiepenger.

Statsråd Ingjerd Schou: Jeg er helt enig med representanten i at det er viktig å følge utviklingen nøye. Men, som sagt, dette er også en prioritering, og det har en budsjettmessig side – i så fall må dette vurderes i den sammenheng.

S p ø r s m å l 1 4

Gunn Olsen (A): Jeg har følgende spørsmål:

«Velferdsalliansen har i forbindelse med statsbudsjettet for 2002 søkt om tilskudd på 700 000 kr over kap. 614 post 70. Ifølge informasjon fra foreningen skulle de få svar på søknaden fra Sosial- og helsedirektoratet i løpet av mars.

Når kan Velferdsalliansen forvente å få svar på søknad om penger til virksomhet i inneværende år, og vil statsråden sørge for en positiv behandling av søknaden?»

Statsråd Ingjerd Schou: Velferdsalliansen er en frivillig interesseorganisasjon som i flere sammenhenger har satt fattigdomsspørsmålet på dagsordenen.

Jeg har undersøkt saken og har i den forbindelse fått opplyst fra Sosial- og helsedirektoratet at søknaden vil bli behandlet så raskt som mulig, og senest i løpet av mai måned. For inneværende år har kap. 614 post 70 en ramme på 39,2 mill. kr, mens det totalt er mottatt søknader for 102 mill. kr. Det er innkommet søknader til mange gode formål, og det fremgår av dette at søknadssummen langt overstiger den summen som er stilt til disposisjon. Sosial- og helsedirektoratet opplyser imidlertid at man i saksbehandlingen også vil legge vekt på de merknader som fremkom i sosialkomiteens budsjettinnstilling, hvor komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet gav uttrykk for at Velferdsalliansen bør få innvilget støtte.

Jeg kan på det nåværende tidspunkt ikke forskottere utfallet av søknadsbehandlingen, men vil gjenta at Sosial- og helsedirektoratet vil behandle søknaden så raskt som mulig.

Gunn Olsen (A): Jeg kan ikke oppfatte svaret fra sosialministeren som veldig positivt. Jeg kan ikke oppfatte

at det hun sier, er at hun vil gå inn for denne søknaden. Det kan jeg for så vidt ha en forståelse for.

Men hvis jeg ikke kan få et tydeligere svar, er jeg på en måte litt skuffet over det. For Regjeringa har vært relativt høyt på banen når det gjelder å bekjempe fattigdom, og jeg syns at dette i så fall er et dårlig innspill til Regjeringas fattigdomssatsing. Dette er en organisasjon som nettopp jobber med dem som har det vanskeligst, og som er fattige.

Statsråd Ingjerd Schou: Det er helt riktig. Jeg er helt enig med representanten i at Velferdsalliansen er en god og viktig organisasjon i dette arbeidet, sammen med veldig mange andre, og den gir også viktige innspill i forhold til vår fattigdomsutredning.

Det jeg har lyst til å si, er at det er viktig at denne type organisasjoner får støtte, at de får raskt svar, og at de har en forutsigbarhet for driften. At det har tatt noe lengre tid denne gangen, er vel et resultat av de mange søknader og av en omlegging av sosial- og helseforvaltningen, som for øvrig forrige arbeiderpartiregjering tok initiativ til. Men jeg lover å følge opp denne saken raskt. Det direktoratet har bekreftet overfor meg, er at innen utgangen av mai skal Velferdsalliansen ha fått svar.

Gunn Olsen (A): Jeg håper inderlig at sosialministeren vil se litt spesielt på denne søknaden, for det er, som sagt, en organisasjon som gjør maksimalt, og som gjør en veldig god jobb for de fattige.

Så skjønner jeg at sosialministeren og jeg er enige om at det er vanskelig å drive en organisasjon hvor de økonomiske rammene er så uforutsigbare. Jeg håper inderlig at det blir som sosialministeren sier, at de får svar veldig raskt, for de var egentlig lovet et svar i mars.

Statsråd Ingjerd Schou: Jeg tror svaret er gitt i det jeg allerede har sagt.

Presidenten: Spørsmål 15 er allerede besvart.

S p ø r s m å l 1 6

Ivar Østberg (KrF): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Rom og romani hevder det er for vanskelig å få bilighetserstatning. I Innst. S. nr. 145 for 2000-2001 ber kommunalkomiteen Regjeringen foreta en vurdering av beviskravene og av kravene til sammenlignbarhet. Videre bad de nåværende regjeringspartiene, SV og Sp Regjeringen utrede en egen erstatningsordning for personer som var blitt tvangssterilisert. Mange av rom/romani som ble utsatt for overgrep, er nå gamle, og det haster med å finne løsninger.

Hvor langt er man kommet med dette arbeidet?»

Statsråd Erna Solberg: Som oppfølging av St.meld. nr. 15 for 2000-2001, Nasjonale minoriteter i Norge – Om statleg politikk overfor jødar, kvener, rom, romani-folket og skogfinnar, og av Innst. S. nr. 145 for 2000-

2001, fra kommunalkomiteen arbeider Kommunal- og regionaldepartementet med en samlet tiltaksplan. Dette arbeidet, som koordineres i det interdepartementale samarbeidsutvalget for nasjonale minoriteter, omfatter også en vurdering av det som representanten Østberg etter-spør.

Det er ingen tvil om at det er begått alvorlige overgrep mot enkeltindivider i det arbeidet det offentlige Norge har drevet eller finansielt støttet, overfor rom/romanifolkene. Tidligere statsråd Sylvia Brustad benyttet anledningen St.meld. nr. 15 gav, til å gi en offisiell unnskyldning til disse folkegruppene for den belastningen de var blitt utsatt for. Også tidligere statsråd Ragnhild Queseth Haarstad gav en offisiell unnskyldning for disse forholdene.

Erstatning for tvangssterilisering er en sak som er av stor betydning for de personene det gjelder, og Regjeringen er opptatt av å få til en avklaring. Jeg vil derfor ta initiativ til å gi dette spørsmålet en egen behandling, i samarbeid med de berørte departementene, slik at vi raskt kan få utredet om det skal etableres en egen ordning, og hvordan den i så fall skal utformes.

Ivar Østberg (KrF): Jeg takker for svaret.

Jeg er glad for at arbeidet med en tiltaksplan er satt i gang, og jeg er spesielt glad for det lovede initiativ fra kommunal- og regionalministeren til at spørsmålet om erstatning for tvangssterilisering skal gis egen behandling.

Den gang kommunalkomiteen behandlet saken, sendte daværende statsråd et brev hvor hun viste til en rapport av forsker Per Haave, «Sterilisering av tater 1934-77». Rapporten konkluderte ifølge brevet med at 300 taterkvinner kan ha blitt sterilisert fra 1930- til 1970-årene.

Det urimelige er jo at det som legges til grunn for erstatning, er om det på den tid skaden eller tapet oppstod, var faglig og sosialt akseptert – og det var det. Dermed er de ikke erstatningsberettiget. Dette er urimelig, og siden ugjerningene skjedde i tidsrommet 1930-1970, haster det. Når regner statsråden med at en egen behandling kan være ferdig? Og vil det komme som en egen sak, eller vil det bli en del av tiltaksplanen?

Statsråd Erna Solberg: Å få etablert en slik ordning vil selvfølgelig medføre at Stortinget må fatte et vedtak om reglene og bevilge penger til det. Så det kan ikke bare være en del av en egen tiltaksplan, det må i så fall også komme inn i budsjettet eller på annen måte komme tilbake til Stortinget.

Tiltaksplanen som sådan er en videreføring av det som allerede har fått tilsagn i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 15 for 2000-2001, og skal i så måte ikke være gjenstand for en ny stortingsbehandling.

Jeg tør ikke si noe for øyeblikket om tidsrammen for å kunne få fram en egen ordning. Det vil avhenge av hvor lang tid det tar å utrede den, eventuell mulighet for å finansiere den og hvilke avgrensninger man ser i forhold til andre problemstillinger. Men jeg er helt enig med representanten Østberg i at dagens logikk bak erstatnings-

ordningene ellers – nemlig at hvis politikken for den folkegruppen var akseptabel på det tidspunktet, gir det ikke grunnlag for å få særskilt, individuell erstatning – gjør at man med dagens tiltak ikke når den gruppen det her er snakk om.

Ivar Østberg (KrF): Det er riktig at vi har bedt om unnskyldning, og i St.meld. nr. 15 innleder man med å be om unnskyldning. Men først og fremst med hensyn til dem vi har gjort overgrep mot, er jeg redd for at det bare blir forakt overfor vårt styringsverk hvis vi skal si unnskyld uten å finne løsninger og konkrete tiltak.

Romanifolkets Landsforening har egentlig fremmet krav om en granskningskommisjon, og peker på splittelse av familier, lobotomering, sterilisering, tvangsintegrering, kidnapping av barn, feilplassering i spesialskoler, svik fra foresatte og misbruk på institusjoner som tema. Ser statsråden at det haster med en slik erstatningsordning, eller ønsker hun kanskje å imøtekomme Romanifolkets Landsforenings krav om en granskningskommisjon?

Statsråd Erna Solberg: I tilknytning til St.meld. nr. 15 var det tiltaket som den gangen ble satt iverk for å bøte på bl.a. disse overgrepene, en bedre historisk forvaltning av tradisjonene til rom/romanifolket i Norge, bl.a. gjennom Glomdalsmuseet – det å ta vare på egenarten i kulturen og sørge for en dokumentasjon av dette for framtiden.

I St.meld. nr. 15 var det ikke lagt opp til å legge inn noen slike særskilte erstatningsordninger eller en egen granskning. I utgangspunktet tror jeg vi vet mye om de overgrepene som har skjedd – det finnes mye forskning og dokumentasjon – og jeg tror det vil være en forsinkelse i prosessen å skulle gå via en granskning før man eventuelt fikk utredet en erstatningsordning. Sverige har etablert en erstatningsordning. Det som var utgangspunktet i stortingsvedtaket i fjor, var at man skulle gå inn og se på den svenske ordningen, og eventuelt lage en utredning om man skulle gjennomføre en slik ordning i Norge.

S p ø r s m å l 1 7

Fra representanten Per Roar Bredvold til forsvarsministeren:

«Det hevdes at det etter militærøvelsen «Strong Resolve» ble kastet fullt brukbart utstyr og en del matvarer, uten at noen fikk nyttiggjort seg dette. Det hevdes videre at det ble gjort da dette var det billigste alternativet for Forsvaret.

Forsvarer statsråden en slik handling, eller vil statsråden se nærmere på rutinene slik at vi slipper dette for fremtiden?»

S p ø r s m å l 1 8

Fra representanten Jan Simonsen til forsvarsministeren:

«Falstadfangenes Forening mener at det fortsatt finnes mange nordmenn som ikke er hedret på anstendig vis for

sin krigsinnsats. Enkelte helter har fått sine utmerkelser tilsendt i posten, mens andre som er gjort oppmerksom på at de er berettiget til utmerkelse, har fått beskjed om at de må sende inn søknad.

Mener statsråden at dette er en verdig måte å hedre krigshelter på?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime.

S p ø r s m å l 1 9

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Knut Storberget til forsvarsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren.

Knut Storberget (A): «En vellykket gjennomføring av Regionfelt Østlandet fordrer at forutsetningene i stortingsvedtaket oppfylles.

Mener statsråden at forutsetningene i Stortingets vedtak om støy, forurensning til vann og antall berørte bosettinger etter dagens gjennomføringsplaner fortsatt ligger fast og vil bli oppfylt?»

Statsråd Erna Solberg: Stortingets vedtak i 1999 om opprettelse av Regionfelt Østlandet, jf. St.meld. nr. 11 for 1998-99, Regionalt skyte- og øvingsfelt for Forsvarets avdelinger på Østlandet – Regionfelt Østlandet, var basert på innføringen av et manøverorientert operasjonskonsept. Til grunn for meldingen lå Forsvarets behov samt en omfattende konsekvensutredning hvor konsekvenser for natur, miljø og samfunn ble beskrevet så langt man på det tidspunktet hadde oversikt.

Siden arbeidet med konsekvensutredningen ble avsluttet i 1998, er det gjennomført oppfølgende undersøkelser av frittstående fagkonsulenter på samtlige temaer som grunnlag for planprosessen og pågående utarbeidelse av søknad om utslipp etter forurensningsloven. Resultatet av disse undersøkelsene er at konsekvensene for natur, miljø og samfunn stort sett er de samme eller noe bedre enn det som ble forelagt Stortinget ved behandlingen av St.meld. nr. 11.

Prosjektet har lagt særlig vekt på følgende:

1. tilrettelegging, så langt det har vært mulig, av make-skifte som erstatningsform, dvs. oppgjør i form av tilsvarende grunneiendommer
2. øke posten for «avbøtende tiltak og oppfølgende undersøkelser». Dette er fulgt opp gjennom det forslag til kostnadsramme som er fremlagt i St.prp. nr. 55 for 2001-2002
3. justering av virksomhetsplanen for Forsvarets aktivitet i skytefeltet. Dette er ivarettatt gjennom en pågående planprosess og innarbeides i kommunedelplan

Når det gjelder støy fra feltet, erkjennes det at virksomheten vil medføre støybelastning for omgivelsene. Spesielt gjelder dette bosetting og hytter i støysonen, hvor det nå er teoretisk beregnet at 305 boliger med 950 personer vil bli utsatt for støy. Disse tallene avviker imidlertid noe fra tidligere anslag, på grunn av forskjellig

beregningsgrunnlag. Realiteten er allikevel at støyplagen sett under ett antas å bli noe lavere enn tidligere beregnet. Gjennom detaljplanlegging for plassering av standplasser for tunge våpen og justering av ladningsstørrelser, tas det sikte på å begrense støybelastningen så langt som mulig. Utbredelsen av de støynivåer som antas å medføre plager for befolkningen, forsøkes derfor redusert i forhold til konsekvensutredningen. Statens forurensningstilsyn vil på eget grunnlag fastsette tillatt støynivå.

Når det gjelder den delen av spørsmålet som gjelder forurensning til vann, kan jeg opplyse at Forsvaret har som målsetting å gå over til blyfri ammunisjon for håndvåpen. For Østerdal garnison og Regionfelt Østlandet vil prosessen med utfasing av blyholdig ammunisjon bli fremskyndet. Dette medfører at deponering av bly i feltet vil bli betydelig redusert, mens det for kobber vil bli en risikoreduksjon gjennom plassering av måleområder og håndtering av tungmetallavfall fra ammunisjon.

Ut fra disse forhold er det min oppfatning at gjennomføringen av prosjektet skjer i henhold til de føringer som Stortinget har lagt.

Knut Storberget (A): Jeg takker for svaret, som for så vidt er et godt svar for den befolkningen som bor rundt dette egentlig voldsomme naturinngrepet, sett fra stor-samfunnets side. Men det som forårsaket spørsmålet mitt, og for så vidt betydelig redsel hos mange, er faktisk at naturvernorganisasjonene har motsatt konklusjon både i forhold til utslipp – kobber, fosfor – og bl.a. når det gjelder bruk av Rena-elva.

Sånn sett er det også grunn til å spørre videre hva som da er årsaken til at prosjektdirektøren, Dag Westby, på TV 2 i forrige uke nettopp bekrefter at forutsetningene brytes på disse områdene. Er det slik at prosjektdirektøren og de som styrer dette prosjektet, har en annen oppfatning enn det Forsvarsdepartementet måtte ha?

Statsråd Erna Solberg: Faktum er at prosjektdirektøren mener at det oppslaget som var på nyhetene i forrige uke, ikke er dekkende for det som faktisk er forholdet, og at det som jeg sa i svaret, også er helt dekkende for det prosjektorganisasjonen faktisk mener på det området.

Når det gjelder de påstandene som er fremkommet i media om utredninger fra naturvernorganisasjonene, er det en rapport som Forsvaret ikke har fått tilgjengelig. Den er ikke mottatt verken av prosjektledelsen eller Forsvarsdepartementet. Det er derfor ikke mulig å kommentere det som har stått i media, ved å gå inn og evaluere de enkelte bitene. Det kan selvfølgelig Forsvaret gjøre videre. Men så langt er det bare noe man kan forholde seg til ut fra det som har stått i media, og det er ikke tilstrekkelig til å se om det de påpeker der, er korrekt, eller om det er ting som faktisk ligger innenfor det som allerede lå i konsekvensanalysene.

Knut Storberget (A): Jeg takker igjen for svaret og er glad for at de uttalelsene vi hørte i forrige uke, for så

vidt ikke representerer det som er det offentlige synet – uansett hvordan de måtte være klippet til.

Men ser ikke Regjeringen nå et behov for på mange måter å berolige befolkningen, interesserte organisasjoner osv., og betyr ikke dette, at man da bør få en skikkelig konsesjonsbehandling av disse forholdene, særlig det som gjelder utslipp, og at man faktisk bør avvente konsesjonsbehandlingen før man stikker spaden i jorda, nettopp for å skape trygghet rundt så viktige forhold som i dette store naturinngrepet?

Statsråd Erna Solberg: Så langt er konklusjonene at det ikke er forverringer knyttet til dette prosjektet i forhold til det Stortinget har tatt stilling til. Derimot er vurderingen i Forsvarsdepartementet og fra forsvarsministeren så langt i de nye konsekvensutredningene at det faktisk er mindre belastning på disse områdene enn det Stortinget kom til. I så måte ville det være feil å stoppe prosjektet som sådant.

Når det gjelder krav fra SFT med hensyn til støy og utslipp til vann og grunn, er det en pågående prosess mellom tiltakshaverne, Åmot kommune og Statens forurensningstilsyn for å komme frem til det endelige innholdet i søknaden. Det tas sikte på at dette skal være klart innen 2002, slik at klagebehandlingen, hvis det skulle gå til klagebehandling, er ferdig til 2004. Men det ligger ingenting i de undersøkelser som har vært gjort, og den utviklingen av prosjektet som har vært nå, som skulle tilsi at her er det grunnlag for å stoppe prosjektet, fordi det er konsekvenser som Stortinget ikke har tatt stilling til. Derimot er det bedre. I så måte er det jo hyggelig at representanten Storberget har fått opp spørsmålet her – kanskje det beroliger i forhold til de medieoppslagene som har vært. Denne typen spørsmål skaper selvfølgelig uro blant folk, men det er altså ikke grunnlag i det som Forsvaret og prosjektledelsen nå har jobbet med, for denne uroen.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 11.

S p ø r s m å l 1 1

Inge Ryan (SV): Jeg vil gjerne stille arbeids- og administrasjonsministeren følgende spørsmål:

«Staten oppnevner hvert år en rekke utvalg, styrer og råd. Mange av utvalgene er viktige premissleverandører for beslutninger som senere blir tatt i regjering, storting og andre organer. Det er derfor viktig med en bred og representativ sammensetning når utvalg mv. skal oppnevnes. Både hensynet til geografi, kjønn, alder og yrkesbakgrunn må vektlegges nøye.

Har Regjeringen retningslinjer som ivaretar nevnte hensyn i forbindelse med oppnevningen av statlige utvalg, styrer og råd mv.?»

Statsråd Victor D. Norman: Siden 1987 er St.meld. nr. 7, Statlege utval, styre og råd m.v., etter ønske fra Stortinget blitt lagt frem hvert fjerde år, mens oversiktsdelen som viser den faktiske sammensetningen av de uli-

ke råd og utvalg, er nettbasert og vil være tilgjengelig for allmennheten på Internett fra høsten 2002. Det finnes ingen sentrale retningslinjer på dette området, men det er svært mange hensyn som skal ivaretas når man skal finne frem til og oppnevne medlemmer til statlige styrer, råd og utvalg.

Det viktigste er at man skal ta hensyn til de krav som følger av likestillingsloven § 21.

Bakgrunnstallene fra 2001 viser at 41 pst. av medlemmene i styrer, råd og utvalg var kvinner. Også i 1997, som jeg skal bruke litt som referanse, var kvinneandelen på 40 pst. Så på dette området har en lyktes med å ivareta hensynet til representasjon av begge kjønn, slik kravene er – og jeg hadde nær sagt: Det skulle bare mangle.

Når det gjelder bostedsområde og alder, viser bakgrunnstallene fra 2001 at personer fra Oslo og Akershus relativt sett er overrepresentert i forhold til personer fra andre bostedsområder, og mer overrepresentert nå enn i 1997. I 2001 viser bakgrunnsmaterialet at 43 pst. kommer fra Oslo og Akershus, mens andelen fra det samme området fire år tidligere var på 31 pst.

Videre viser de samme bakgrunnstallene at 48 pst. av medlemmene av statlige styrer, råd og utvalg kommer fra aldersgruppen 50–64 år, mens det tilsvarende tallet fire år tidligere var 41 pst.

For å si det mildt er jeg ikke udelte begeistret for denne utviklingen. Det enkelte departement eller offentlige organ som skal finne frem til medlemmer og varamedlemmer til et utvalg, styre eller råd, må selvfølgelig foreta en helhetsvurdering ut fra utvalgets mandat, vedtekter og de krav til kvalifikasjoner som utvalget eller rådet har behov for. Men i den helhetlige vurderingen er også geografi og alder viktige dimensjoner.

Det er ikke alltid mulig å ivareta alle hensyn i forbindelse med oppnevning av medlemmer til råd og utvalg, men man skal prøve så langt man kan.

Forrige gang St.meld. nr. 7, Statlege utval, styre og råd m.v., ble lagt frem, i 1997, sa den daværende regjering at den ville prioritere følgende problemstillinger:

1. Regjeringen vil arbeide for å opprettholde kvinneandelen i de kollegiale organene og samtidig øke andelen kvinner i lederposisjoner.
2. Regjeringen vil arbeide for å øke andelen yngre og eldre i kollegiale organ og å sikre den geografiske spredningen mellom medlemmene.
3. Regjeringen vil arbeide for å øke andelen av personer med innvandrerbakgrunn.

Vi kan altså konstatere at i forhold til disse målene er det første målet oppnådd. Det andre målet er helt klart ikke oppnådd. Det tredje målet er man, så vidt vi kan se, i ferd med å få gjort noe med.

Jeg vil, når jeg skal legge frem ny St.meld. nr. 7 for Stortinget senere i år, se på om det er grunnlag for å vurdere om det er behov for å komme med anbefalinger for både å ivareta de faglige og politiske oppgavene som tross alt er hovedformålet med utvalg og råd, og samtidig sikre en bredere og mer representativ sammensetning av disse styrene, rådene og utvalgene.

Inge Ryan (SV): Jeg er veldig godt fornøyd med svaret. Jeg syns at statsråden ser poenget og sjøl poengterer de skjevhetene som ligger her.

Den siste rapporten som jeg har hatt tilgjengelig, er fra 1999 og er utgitt av statsrådets departement. Jeg vil bare nevne et par tall, for ikke å gå i dybden: Ca. 49 pst. kommer fra Oslo og Akershus, mens, f.eks., 1 pst. kommer fra Sogn og Fjordane og 1 pst. fra Aust-Agder. Dette er etter min mening ganske graverende tall, i forhold til hvem som får lov til å få den type oppgaver.

Statsråden var inne på at kvinneandelen var bra. Når det derimot gjelder ledere, står det her at det var 23 pst. kvinnelige ledere av utvalgene, mens 77 pst. var mannlige. Så jeg syns nok at vi akkurat der har en jobb å gjøre dersom disse tallene fortsatt har vært gjeldende de senere årene.

Mitt spørsmål til statsråden blir egentlig: Kunne man tenke seg å legge fram forslag til retningslinjer, utover det at man har intensjoner – altså konkrete retningslinjer som skal følges i forbindelse med denne type arbeid? Det andre er: Har statsråden fundert over problemet med at vi ofte har en ganske skjev fordeling også i forhold til dette med yrkesbakgrunn, at universitetsmiljøet og forskningsmiljøet ofte er overrepresentert i forhold til annen type yrkesmiljø?

Statsråd Victor D. Norman: Jeg kan for så vidt bare gjenta det jeg sa i mitt første svar, at i forbindelse med arbeidet med den nye stortingsmeldingen vil vi vurdere anbefalinger. Jeg tror at anbefalinger vil fungere bedre enn absolutte retningslinjer, men vi må vurdere hva som er nødvendig for å få en bedre representasjon.

Når det gjelder dette med yrkesbakgrunn, er vel situasjonen litt annerledes. I mange styrer, råd og utvalg er det grunnlag for å ha en bred yrkesrepresentasjon. Men i en del av dem er det jo også spørsmål om å trekke inn spesiell kompetanse, og det vil nok alltid føre til at det i mange styrer, råd og utvalg vil være en overrepresentasjon av folk med høyere utdanning.

Igien: Det vi må frem til, er at de kvalifikasjonskrav som må oppfylles, de *må* oppfylles. Det er det som er hovedfunksjonen. Men vi har så mange spennende mennesker rundt om i hele Norge at det burde være mulig samtidig å kunne ivareta ønskene om aldersmessig og bostedsmessig spredning.

Inge Ryan (SV): Jeg skal kort bare avslutte. Som sagt ser jeg at statsråden tar dette på alvor, men jeg vil nøye følge utviklinga videre de neste årene og se om dette bedrer seg i tråd med det som statsråden var inne på.

Jeg takker for svaret, og er glad for at dette blir tatt på alvor i Regjeringa.

Statsråd Victor D. Norman: Jeg vil takke for responsen på svaret!

S p ø r s m å l 2 0

Fra representanten Rolf Terje Klungland til miljøverministeren:

«I Budsjett-innst. S. nr. 9 for 2001-2002 har et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti skrevet følgende: «Flertallet mener at et nasjonalt kvotesystem må ta hensyn til at man ikke ønsker en nedbygging av industrien her i landet, for så å bygge opp slik industri andre steder i verden der rensekraftene og energikildene er mer forurensende.» Statsråden varsler at bedrifter som ikke klarer kutt i klimautslippene, skal belastes med bøter.

Hva legger statsråden i dette?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt.
Sak nr. 1 er dermed ferdigbehandlet.

S a k n r . 2

Referat

1. (250) Kvalitetsreformen. Om høyere kunstutdanning (St.meld. nr. 18 (2001-2002))
Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
2. (251) Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regionalt og lokalt nivå (St.meld. nr. 19 (2001-2002))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
3. (252) Samtykke til ratifikasjon av den internasjonale konvensjon av 9. desember 1999 om bekjempelse av finansiering av terrorisme (St.prp. nr. 56 (2001-2002))
4. (253) Noregs deltaking i den 56. ordinære generalforsamlinga i Dei sameinte nasjonane (FN) og vidareførte sesjonar av FN's 55. generalforsamling (St.meld. nr. 20 (2001-2002))
Enst.: Nr. 3 og 4 sendes utenrikskomiteen.

Møtet hevet kl. 12.35.
